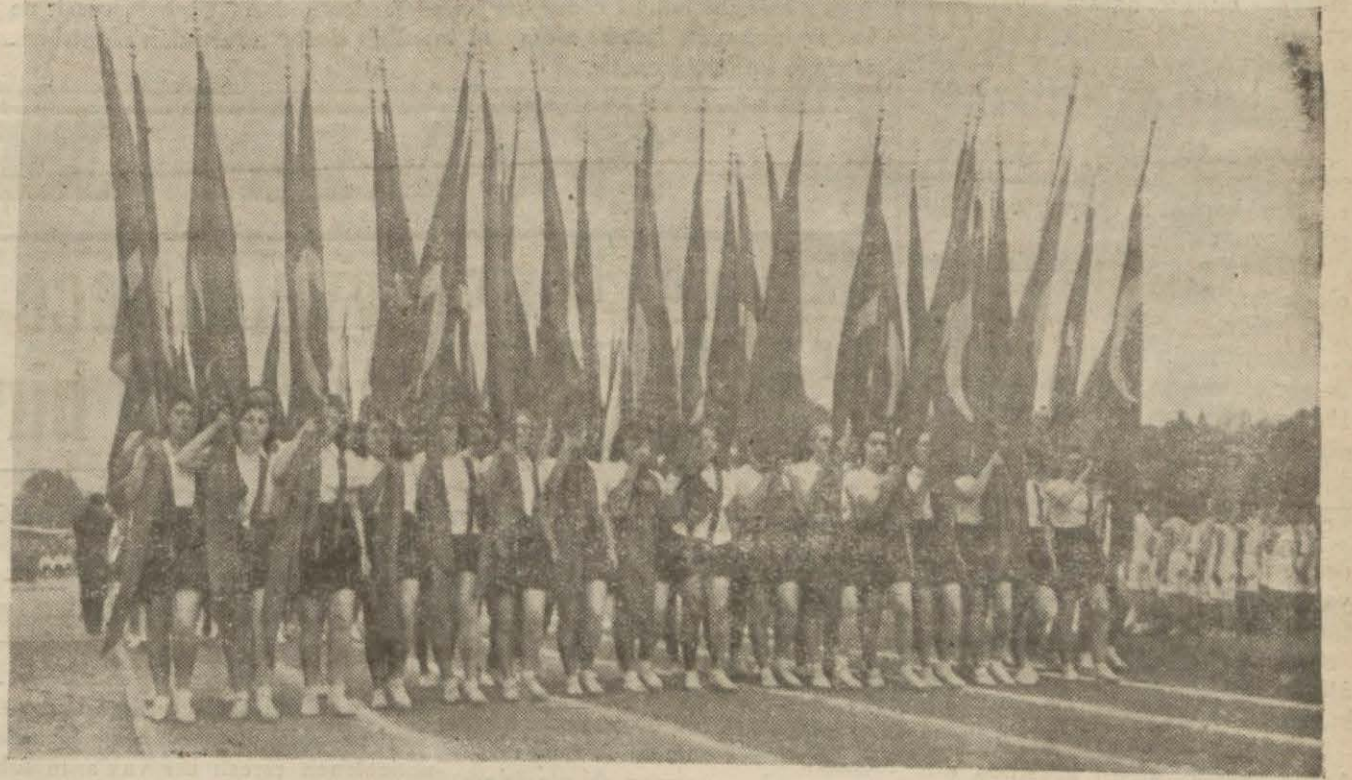

Millî Şefin gençliğe hitabesi

“Sizin kudretli varlığınız ve temiz ahlâkınızda vatanın sağlam geleceğini her zaman söylemiş olan büyük Atatürkün şanlı adını candan saygı ve sevgi duygularınızla göklere yükseltiniz,,

19 Mayıs bayramı heyecanla kutlandı Millî Şef Ankara stadında 3 saat süren hareketleri takdirle takib buyurdular

Parti genel sekreterinin nutkile tören açıldı, Erzurum ve Samsundan getirilen bayraklar “Yaşa,, sadaları arasında Millî Şefe verildi

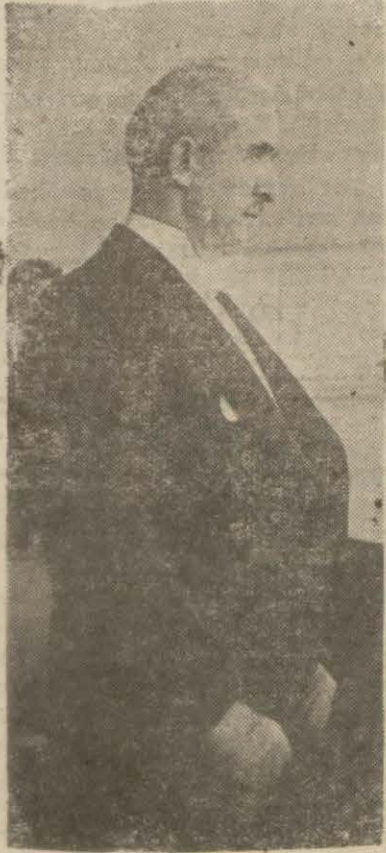
Dün Fenerbahçe stadında yapılan törende genç kızlarımız

Tarihî hitabe

Türk genci, ahlâklı, çalışkan ümidli ve kuvvetli olmalısın!

“Ümi liniz ve neş'e-nizle büyüklerin hırslarına durgunluk ve muhakemelerine kuvvet veriniz,,

«Şaşırınların türlü ahlâk hezeyanlarına karşı coşarak akan bir çağlayan gibi temiz ve şeffaf kalınız!»

Millî Şefimiz

Ankara, 19 (A.A.) — Cumhurbaşkanlığı Millî Şef İsmet İnönü, 19 Mayıs stadyumunda Gençlik ve Spor Bayramı töreninde Türk gençliğine aşağıdaki hitabde bulunmuşlardır:

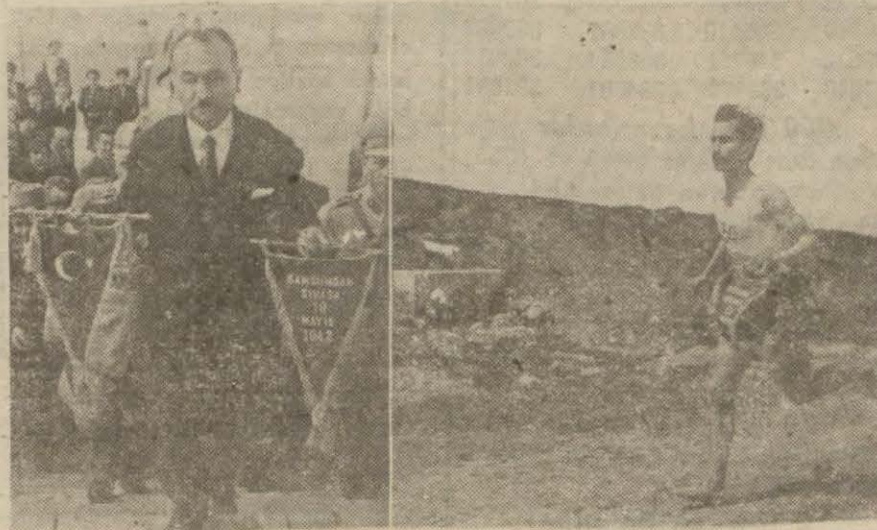
Türk gençleri; Sevgili ve değerli varlığımız olan sizlerin Gençlik ve Spor Bayramınızı kutlamak için aramızda bulunuyoruz. Sizin iyi yetişmenize ne kadar dikkatle baktığımızı fark ediyormusunuz? Hocalarınız, ana babalarınız, büyükleriniz ve devlet (Devamı 5 inci sayfa)

İstanbuldaki Merasim

Fenerbahçe ve Şeref stadlarındaki jimnastik hareketleri çok güzel oldu, dün Halkevlerinde de toplantılar yapıldı

Dün Fenerbahçe stadında yapılan törende erkek talebe

Atatürk 1919 da Sivas'a yaklaşırsa, Çamlıbel'deki Köroğlu Çeşmesinin önünde arkadaşlarıyla birlikte «Dağ başını duman almış» şarkısını söylemişti. 23 yıl sonra bir Mayıs günü, Samsun'dan gelen Bayrak Köroğlu çeşmesinin önünden geçiyor. Resmin diğer kısmında Sivas valisini bayrağı lise binasına çıkarırken görüyorsunuz.

Ankara, 19 (A.A.) — 19 Mayıs gençlik ve spor bayramı bugün bütün yurtda olduğu gibi burada da coşkun tezahürlere vesile olmuştur. Günün kutlanmasına, Ebedî Şefin Samsun'da karaya çıktığı saatte saat tam 7 de 21 pare top atımı ile (Devamı 6 nci sayfa)

Denizcilik mütahassısı diyor ki

Prinz Eugen kruvazörüne yapılan hava taarruzu ile neticelerini tetkik

Mans'tan geçerek Brest limanından Almanya'ya avdet eden gemiler meydanında bulunan 10000 tonluk Prinz Eugen Alman ağır kruvazörünün 17 Mayıs tarihinde İngiliz tayyarelerinin taarruzuna uğ

Dış haberleri 5 inci sayfa bulacaksınız

1942 Devlet bütçesi Bütçe encümeni hazırladığı mazbatada ne diyor?

Hükümetin encümende iktisadî, malî, ticarî ve sınaî vaziyetimiz hakkında verdiği izahat

Ankara, 19 (Telefonla) — Büyük Millet Meclisi umumî heyetinde önümüzdeki haftanın başında 1942 devlet bütçesi projesinin müzakeresine başlanacaktır. Bu münasebetle Meclis ay sonuna kadar öğleden evvel ve sonra olmak üzere hergün devamlı şekilde toplanacaktır. Bütçe Encümeni bütçe pro-

Meclise verilen ve 80 milyonluk vergi kaynağı hazırlayan lâyiha jesi üzerinde tetkiklerini tamamlamış ve mazbatasını hazırlamıştır. Memleket işlerinin bir aynası olan ve her millî mevzu temas

edilmiş bulunan bu mazbatanın başlıca kısımlarını ehemmiyetine binaen bildiriyorum. Mazbatanın başında yeni bütçe projesini ana hatları ile müteale edebilmek üzere memleketimizi de tesri altında bulunduran beynelmîlî durum ve içinde bulun-

(Devamı 4/1 de)

Yeni edebî romanımız

Size yıllarca devam etmiş içli bir aşk macerası içinde, müthiş hakikat ve şüphelerle dolu bir ömrün hikâyesini anlatacağıdır.

Erkeği kadın yaratır

Size yalnız içli bir aşkı, ızdı rabı, hayatta ne gibi tesadüfler ve hâdiseler olabileceğini anlatmakla kalmıyacak, bu günkü cemiyet meselelerini de realist bir görüşle tahlil edecektir.

Erkeği kadın yaratır

Bu romanı «Son Posta» okuyucularının alâka ile takib ettikleri «Günahkâr Dünya» romanının müellifi NUSRET SAFA COŞKUN

Büyük bir itina ile hazırlamıştır

Pek yakında «Son Posta», sütunlarında

Kıyasıya para harcıyanlar

Ali Fuad Başgil neler düşünüyor?

Hukuk Fakültesi Dekanı: «Mesele devietçe sıkı tedbirleri istilzam eder. İslah maksadile bu türlü işlere Halkevlerini, hele gençliği karıştırmak hem yersiz, hem de tehlikelidir,, diyor

Anketimize bugün de değerli ilim adamı, Hukuk Fakültesi dekanı Prof. doktor Ali Fuad Başgil cevap veriyor:

● Prof. Dr. Ali Fuad Başgil'in fikirleri:

« Çok para kazanıp kıyasıya harcıyanlara karşı alınması gereken tedbirleri soruyorsunuz. Bu mesele benim hem nazari ihtisası, hem de ameli tecrübemi aşan bir meseledir. Ameli tecrübemi diyorum, çünkü hakikaten ne çok para kazandım, ne de hesab. Sız harcâmanın zevkini tattım. Rivayete göre, bu, kumar gibi; tadına doyum olmaz bir zevk imiş. Vakitle Pariste talebe iken, genç bir mirasyedi vatandaş gelmişti. Cebindeki elli bin frankı -ki o zamanın parası beş bin lira eder- mübalâğasız iki ayda yedi, bitirdi. Ve

(Devamı 3/1 de)

Hukuk Fakültesi Dekanı Ali Fuad Başgil

Hergün

Mihverin 1942
Harb programı

Ekrem Uşaklıgil

İtalyanın tanınmış gazetecilerinden Signor Giovanni Ansaldo Mihverin 1942 harb programının ne olduğunu anlatan bir yazı yazmış.

Arasıra radyoda gün yazılarını veya hafta müsahabelerini dinlediğimiz bu İtalyan gazetecisi memleketinin yüksek idare mekanizması ile daimi temas halindedir, birçok ahvalde Duçenin düşüncelerine tercüman olur, böyle olduğu için de sözleri veya yazıları daima alâka ile karşılanır.

İtalyanın muharebeye kolay olacağına ve çabuk biteceğine inandığı için girdiği düşüncesinde ittifak vardır, bununla beraber İtalya bu ilk hatayı yaptıktan sonra kendisini çabuk topladı ve memleketi muharebenin bilâkis zor olacağı ve geç biteceği kanaatini vermeye çalıştı.

Signor Giovanni Ansaldo'nun son yazısında hareket noktası olarak bu kanaatin tekrar edildiğini görüyoruz:

Muharebe uzun sürecek ve zor olacaktır, diyor.

O halde, Muharebenin uzun süreceğine ve zor olacağına bakılırsa Mihverin 1942 yılında ne yapabileceği düşünülür.

İtalyan gazetecisi Mihverin programını şöyle hülâsa etmiş:

1 — Rus cephesinde: Bolşevik ordusunun Avrupa kıtasına tesir yapabilecek askeri bir amil olmaktan çıkarılması.

2 — Akdenizde: Anglo-Sakson âleminin filî kuvvet olmak imkânından mahrum bırakılması.

3 — Hindistanda: Bu kıta ile Anglo-Sakson âlemi arasında muvasalanın kesilmesi.

Fakat Rus ordusunun Avrupa kıtasında askeri bir amil olmaktan çıkarılması, İngilterenin Akdenizden atılması, Hindistanın muhasara edilmesi ile muharebe bitmez, olsa olsa bir safha kapanmış, bir başkası açılmış olur. İtalyan meslekdaşımıza göre bu safha Mihverin bütün kuvveti ile Avrupayı iktisaden tanzim etmeye başlaması, Anglo-Sakson âleminin de uzak sömürgelerinde yerli isyanları ile yavaş yavaş ypranma yoluna girmesi safhasıdır.

Signor Giovanni Ansaldo tarafından ana hatları bu şekilde çizilmiş olan program eğer gerçekleştirilirse Mihverin esaslı düşüncelerini ifade ediyorsa İsviçreli bir meslekdaşımızın da pek haklı olarak işaret ettiği gibi her şeyden önce Mihverin genş emellerinde bir daralmayı, küçülmeyi, bir mütevazılaşma ifade eder; bu suretle de realiteye biraz olsun yaklaşılmış olduğunu gösterir.

Şark seferinin başlangıcında Rusyanın şereflî bir dayatından sonra içten bir çözüme ile sarsılması bekliyen Avrupalı garbin büyük çokluğunu teşkil ediyordu. Halbuki on bir aylık seferin ortasından itibaren kuvveti gittikçe artan bir doğrulukla görüldü ki, Rusyada eski nesil tamamen ortadan kalkmış, onun yerine ekidesini müteassib iman yapan tamamen yeni bir nesil belirmiş, aynı zamanda da tükenmez bir silah endüstrisi vücud bulmuştur. Avrupalı artık bu Rusyanın içten bir çözümlenmesi beklemiyor, Mihverin ümidi ise bu Rusyayı hiç değilse Urallara kadar atarak Avrupalı korkutmuyacak bir hale getirmekte toplanıyor, bir defa buna muvaffak olabilsen Signor Ansaldo tarafından ana hatları çizilen program, realiteleri daha ciddiyetle gözönüne almak şartile belki tatbik mevkiine kazanabilir. Fakat ümit ile istek tahakkuk edebilecek mi? Mesele bu noktadadır.

Ekrem Uşaklıgil

Resimli Makale:

Bir insanın hakikî olduğuna inandığı dostundan şüphelenmesi ne kadar iğrenç ise hakikî olduğuna inandığı dostu tarafından aldatılması da o kadar iğrençtir.

Tanıdıklarının sayısını mümkün olduğu kadar çoğalt, elinden gelirse bütün dünyayı tanı, fakat önüne her çıkana dost sanma, bulduğun dostu da sıkı tut.

Yaşama kaideleri

Sebatan Sabaha:

Büyük bir sermaye
Nasıl er.yip gitti!

Burhan Cahid

Büyük bir sermaye nasıl er.yip gitti! Büyük bir sermaye sahibi, şirketler işlettikleri parayı kısa zamanda beş on misli artırır; bunun için iş adamı olmak, işten anlıyanını iş başına getirmek kâfidir. Fakat bazı işler de vardır ki ilk bakışta çürüklüğü belli olur. Böyle işlere ne kadar para dökülse boştur. Dökülen para kül olur, harcanan gayret bedeldir. İşte bu işlerden biri de Üsküdar tramvay işidir.

Üsküdarı Bostancıya kadar bağlayan bu demir raylı nakil şebekesi İstanbul belediye bütçesini kemiren bir haşere oldu. Kurulduğu gündenberi açığını kapamak belediyenin borcudur. Arasıra bu idarenin şu veya bu müesseseye devredilmesi düşünülür. Hiç bir müessese istekli çıkmaz. Gene açığı kapamır ve idare gene çalışmaya devam eder. Şimdi haber alıyoruz ki bu idare artık İstanbul Elektrik ve Tramvay İşletmesine devredilecektir. Sayın okurlarımızın hatırlarındadır. Bu idare hakkında daha temelleri atıldığı sıralarda şu filozof ileri sürmüştüm:

1 — Raylı nakil vasıtası artık medeni şehirlerde kalmamıştır. İş tamamen motörlü vasıtalarla geçmiştir. Amerika ve İngiltere hattâ demiryollarını bile söküp atmağa başlamışlardır. Geniş asfalt yollar şehir ve kasabaları birbirine bağlamıştır. Bu işte en geri kalan Paris bile harabeden evvei son tramvay rayını sökmüştür.

2 — Üsküdarla Bostancı arasındaki bu esasen raylı nakil vasıtasının işlenmesine elverişli değildir. Bu tramvayın Kadıköy içinden geçişi bile acıklıdır.

3 — Böyle işletmeler hükmi şahsiyet halinde idare edilmedikçe muhtaç oldukları hareket taktikini bulamazlar. En kazançlı bir işletme salâhiyeti dar bir idareciye teslim ediniz, çok geçmeden iflâs eder. Bu, iş başındaki acizden değil; kendine hareket serbestisi vermeyen salâhiyetsizlikten'dir.

Bu üç ana noktanın üçü de Üsküdar tramvay işletmesinde tamamiyle mevcut olduğu içindir ki bu iş yürümemiştir ve yürüemeyecektir. En iyisi idareyi feshetmek, rayları sökmeğe; açığını da demir fiatı farklı kapayıp işin için den çıkmaktır. Tasfiye böyle olur. İğreti ve ümitsiz tedbirler zararı bir idare subesinden alıp ötekine devretmek demektir. Denecek ki rayları söksek halk neyle gidip gelecek. Bu hattın imtiyazına sahib olan İstanbul belediyesi İzmir belediyesi gibi iki düzine otobüs getirdiği anda bu ihtiyaç farisale temin edilmiş olur. Amma İstanbul otobüsleri gibi kamyon bozması değil. Kırk kişilik hakikî otobüsler. Harb kırk yıl sürecek değil. Biz rayları sökünceye kadar zaten son savletini yapan harb de biter elbet! Bugünü değil, yarını düşünelim.

Burhan Cahid

RADYO

ÇARŞAMBA 20/5/1942

7.30: Saat ayarı, 7.33: Radyo salon orkestrası, 7.45: Ajans haberleri, 8: Radyo salon orkestrası, 8.15: Evin saati, 12.30: Saat ayarı, 12.33: Karışık makamlardan şarkılar, 12.45: Ajans haberleri, 13.13.30: Şarkılar programının devamı, 18: Saat ayarı, 18.03: Radyo şans orkestrası, 18.45: Fasi heyeti, 19.30: Saat ayarı ve ajans haberleri, 19.45: Serbest 10 dakika, 19.55: Şarkı ve türküler, 20.15: Radyo gazetesi, 20.45: Bir marş öğreniyoruz. Haftanın marşı, 21: Ziraat takvimi, 21.10: Eski eserler, 21.30: (Av ve spora dair), 21.45: Müzik: Riyaset-i-muhur bandosu, 22.30: Saat ayarı, ajans haberleri ve borsalar.

TEŞEKKÜR

Vefatla alemizi büyük bir kedere garkeden zevceim Avni Paşın ölümü mü, nasebille gerek bizzat, gerek mektupla teşekkürlerimize istikrar lûtfüne bulunan akraba, dost ve işçilerimize yegân yegân teşekkür etmeğe teessürümüz mâni bulduğundan kendilerine muhterem gazetesiz vasıtasla teşekkürlerimizi iltihâk ederiz.

Zevceci
Tefide Paş

Şehir Haberleri

Aksarayda ihtiyar bir adam tramvay altında öldü

65 yaşındaki ihtiyar, karşidan karşıya geçerken, kendisine tramvay çarptı, bütün ihtiyar mama rağmen hayatı kurtarılamadı

Hasan isiminde 65 yaşında bir adam dün Aksarayda karşidan karşıya geçerken vatman Alinin idaresindeki Topkapı - Sirkeci tramvayının altında kalmış, vücudünün muhtelif yerlerinden çok ağır surette yaralanmıştır.

İhtiyar derhal Cerrahpaşa hastanesine kaldırılarak tedavi altına alınmışsa da, kurtarılamayarak ölmüştür.

Cesedi muayene eden adliye tabibi Enver Karan definine ruhsat vermiş, kaza etrafında müddeiummilikçe tahkikata geçmiştir.

İnhisarlar idaresinin istihsal ve istihlak istatistiği

İnhisarlar İdaresi geçenlerde içki ve sigara fiatlarına yapılan zamlar neticesinde istihlak nisbetlerinde hâsıl olan değişiklikleri tesbit etmek için bütün memleketi şamil olmak üzere bir istatistik yapmağa karar vermiştir. Muhtelif maddelerin istihsalâtı ile istihlakını mukayeseli bir surette tesbit edecek olan bu istatistiğin yapılması için umum müdürlüğe bağlı bütün şube müdürlükleri hazırlıklara başlamışlardır.

İstanbulun hissesine düşen manifatura eşyası

Memleketimize getirilmekte olan muhtelif ithalât malları arasında İstanbul vilâyetinin hissesine düşen manifaturayı şimdilik ithalât birlikleri tevzi edecektir. İstanbul vilâyetinin hissesi, bütün Türkiye'nin % 17 sidir. Geriye kalan % 83 diğer vilâyetlerin hissesine isabet etmektedir.

Bükrüş elçimiz vazifesine döndü

Bir müddettenberi mezunen şehrimizde bulunan Bükrüş elçimiz Hamdullah Suphi Tanrıöver dün vazifesi başına gitmek üzere şehrimizden ayrılmıştır. Çocuğunun hastalığı dolayısıyla şehrimizdeki ikamet müddetini uzatan Bükrüş elçimiz Edirneye kadar otomobile gidecek ve oradan trenle yoluna devam edecektir.

Büyük talebe yurdunun arsası satın alındı

Cumhuriyet Halk Partisi tarafından Şehzadebaşında yaptırılmaya karar verilen büyük talebe yurdunun inşaatına başlanmasında etrafındaki hazırlıklara devam olmaktadır. Yurdun yapılacağı 10 bin küsur metre murabbalık arsa Partî tarafından 130 bin liraya satın alınmış, buna aid muamele ikmal olunmuştur. İnşaat yakında ihale edilecek ve Haziran içinde inşaat başlanacaktır.

Evvelki gece Kasımpaşada esrarlı bir vak'a oldu

Silâh sesini müteakib yaralı bulunan ve bilâhare ölen genç kadın öldürüldü mü, yoksa kazaya mı kurban gitti?

Zabita ve müddeiummilik evvelki gece Kasımpaşada cereyan eden ve genç bir kadının ölümüne neticelenen esrarlı bir vak'anın tahkikata el koymuş bulunmaktadır.

Kasımpaşada Hacıhüsrev mahallesinde Dar sokakta 2 numaralı evde oturan Hâmidde adında 28 yaşlarında bir kadın, evvelki gece saat 23 de duyan bir silâh sesini müteakib odasında ağır yaralı olarak bulunmuştur. Silâh sesine ve kadının feryadına koşan zabita memurları karnından bir kurşun yarası alan Hamidenin odasında Ahmed adında bir şahsın telâşlı bir vaziyette dolıştığını göyerek kendisini yakalamışlardır.

Güçlülük konuşabilen yaralı kadının Ahmede aid tabancayı karıştıran, silâhin birdenbire ateş aldığı ve kazaen yaralandığını söylemiş de Hamidenin bu ifadesi alâkadarlarca şüpheli görülmüştür. Tedavi edilmek üzere derhal Beyoğlu hastanesine kaldırılan yaralı kadın dün ölmüştür.

Bu esrarlı vak'anın tahkikata el koyan müddeiummi muavinlerinden Cevad dün adli tetkiklerine devam etmiş, Ahmedin sorgusunu yapmıştır.

Millî piyango

19 Mayıs çekilişinde kazanan numaralar

Millî Piyangonun 19 Mayıs 1942 fevkalâde çekilişi dün Ankarada Sergievi binasında saat 14 te yapılmış ve çekilişi kalabalık bir halk külfesi takib etmiştir. Bu çekilişte İkramiye kazanan numaraları aşağıya yazıyoruz:

079237	089422	102503	130543
135963	141382	149504	172201
177365	185124	200896	220757
239122	240377	256533	267914
290640	305110	322047	337003
339518	346751	356084	368017
377646	380473	384501	391091
50,000 lira kazanan			
366952			
20,000 lira kazananlar			
165957			
10,000 lira kazananlar			
112954			
5,000 lira kazananlar			
029008,	118761,	181580,	305755
2,000 lira kazananlar			
019109	31781	152958	176689
219781	236592	255756	272836
331855	384280		
1,000 lira kazananlar			
004384	021361	022698	023111
026146	029539	036819	038903
053295	062629	063005	077471

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Bir gün karşınıza çok kısa boylu, zayıf, âdeta çocuk çüsesinde biri çıkıyor ve derd yanarak şu hazin hikâyeyi anlatıyor:

— Kendime çamaşır almak niyetle bir dükkânın vitrinleri önünde durdum. Camkânda birkaç takım çamaşırın fiatlarını keşme uygun buldum. İçeri girdim. Aynı çamaşırlandı çıkarttım. Sarı dırtmadan evvel bunların fiatlarını soracak oldum. Bana camda —kinin iki mislini söylemesinler mi?.. Dell olacaktım: — İyi amma ya camdaki fiat?.. Şu cevabı verdiler:

— Onlar çok küçük numaralar.

dir...

Bir başkası ise hâlâ hayret içinde bir başka şey anlatıyor:

— Vitrinde güzel bir gömlek gördüm... Hem de kaç para biliyor musunuz? 7 lira..

Girdim. «Şu 7 liralık gömleği çıkarınız!» dedim. Güldüler. Ve dediler ki:

— 7 lira gömleğin fiatı değil.

— Ya neyin flatıdır?..

— Bakınız gömleğin yakasının da bir kavat bağlanmış. İşte 7 lira odur... İsterseniz verelim!..

İSTER İNAN

İSTER İNANMA!

Kıyasıya para harcıyanlar

Hukuk Fakültesi dekanı Ali Fuad Başgil'in şayanı dikkat cevabı

(Başarılı 1 inci sayfada)
meteliğe muhtaç oldu da nihayet konsolosluk yardımıyla memlekete gönderildi. Bu halde bir gün kendisiyle görüşüyordum. Yaptığına hiç de teessüf eder görünmedi. Bilâkis, para bulsa tekrar aynı şekilde sarfedeceğini söyledi. Ben buna hayret etmişim. Demek ki bu, tadına doyumaz bir zevk. Yahud daha doğrusu, ruhi bir hastalık. Sefihlik, yani hesabsız harcama ruhi bir hastalık olduğu içindir ki, akıldan hastalar gibi, bunlar da hukukan hacir altına alınmakta, yani varını ve malını serbestçe tasarruftan menedilmek suretile bir nevi himayeye tâbi tutulmaktadır.

Burada bahis mevzuu olan bu kabil sefipler değildir. Bunlar normal zamanlarda oldukça nadir görülen zavallılardır. Ve psikoz sebebleri kurbanıdır. Mirasye-belik haddi zatında kötü bir ruhi hastalıktır. Ve böyle olduğu içindir ki, hukukan hacre tâbi tutulmuştur.

Burada konuşacağımız mastaf-çılar, harb seneleri gibi anormal zamanlarda görülen ve başlı başına bir zümre teşkil eden vunguncu sefiplerdir. Bu türlü sefiplik başka türlü sebeplerden ileri gelmekte ve başka tezahürler göstermektedir. Bu türlü sefiplik psikoz değil, sosyal bir hâdisedir. Bunlar, anormal olmakla beraber muayyen içtimai hayat şartlarının ortaya çıkardığı bir zümredir. Bu zümreyi biz geçen harb nesli gayet iyi tanırız. Geçen harbde bu zümre cephe gerilerinde, peynir tulumuna sığınmış fındık faresi gibi, milli servetten aşırıklarını çuval dolusu paraları delicesine harcadılar. Yüzlük banknotlarla sigara yakıldılar. Ve harb sonunda da, çok geçmeden, ortadan silinip

gittiler. Normal zamanın normal kazanma ve harcama şartları bunları süpürüp götürdü. Bu zümre selden istifade ederek yükselen çakır dükene benzer. Sel geçip de kızgın güneşi yeyince susuzluktan boynu bükkülür ve ölür.

Harb devirlerinde, sefiplik derecesine kadar gitmeden kıyarcasına para harcama sari ve umumi bir temayül halini alır ve az çok hemen herkeste görünür. Ben bu defaki seyahatimde aynı derdi ve temayülü Almanyada da müşahade ettim. Orada da hemen herkes, azına çoğuna bakmadan ve ince hesap etmeden, parasını sarfedecek yer arıyor; parayı mala tahvil etmek ve gününü yaşamak imkânları arıyor. Yalnız şu var ki, Almanyada paranın mahalli sarfi kalmamış. Hükümet para kazanmaya hâkim olduğu gibi, bilhassa para sarfına da hâkim. Almanyada paranızı nereye sarfedersiniz? İki yok. Yahud pek az ve müstesna yerlerde bulunuyor. Dans yok. Barlarda eğlence yok. Akşamdan sonra ortalık zindan. Tiyatrolar, varyetler, sinemalar saat yedide başlıyor; dokuz buçukta kapanıyor. Emtia ve eşya vesikaya tâbi. Yemek içmek gibi her şey muayyen miktarda vesika ile. Fiatlar hemen hemen eski halinde, yahud pek az artmış. Parayı nasıl har-cayacaksınız?

Hâdisenin bu umumiyeti ve si-rayeti gösteriyor ki, harb devirlerinde kıyarcasına para harcamaya temayülün ve müsrif bir zümrenin doğmasının sebepleri, normal zamanlarda olduğu gibi, psikoz değil; sosyaldır. Ve bütün mesele bu sebepleri; kızmadan, asabilesmeden soğukkanlılıkla tahlil ederek tedbir almaktır. Sebepler bence şunlardır:

1 — Harb devri ve harb havası

gönüllerde bir yarın endişesi, yarın hakkında bir meçhulün duy-gusu yaratmakta ve gününü, hattâ saatini yaşamak arzusu doğurmaktadır. Bir gün evvel geniş bir varlık içinde yaşamakta olan insanların, bir gün sonra en âciz ve sefil bir hale düştüklerini görüp işittikçe, fendlerin gözünde varlığını kıymeti kalmıyor, paranın değeri düşüyor ve gelecekteki hayata dair gönüllerde bir çözümlük (détachement) hâsıl oluyor. Harb devrinin mütenakız hayat şartları ve tehlike ile dolu anlarınsında üzücü bir iç tezadı yaratıyor. Ferd yarını düşündüğü zaman hem aç kalma korkusuyle titriyor; hem de, yakın bir ölüm tehlikesi karşısında imiş gibi, hayat şerbetini son damlasına kadar içmeğe koşuyor ve parasını hesab-sızca harcıyor, israf ediyor.

Hayat pahalılığı yahud para kıymetinin düşmesi diye ifade olunan iktisadi fenomen de, bence, geniş bir ölçüde, bu ruhi haletin doğduğu bir neticeden başka bir şey değildir. Salâhiyetli olmadığımız bir mevzuu temas ettiğimden dolayı iktisadçılarımızdan af dilerim. Bence, diyorum, hayat pahalılığını yaratan; meselâ bir enflasyon kokusu yahud istihsal nisbetinin istihlâki karşılamaması gibi, sırf iktisadi sebepler değildir. Aynı zamanda ve belki bu sebepleri de doğurmak üzere, hâdisenin daha mühim bir sebebi vardır ki, bu sebep harb havasından ve gönüllerdeki ferda endişesinden doğmaktadır.

2 — Hâdisenin ikinci bir sebebi de tedavüldeki para yekûnunun harb devrinde ister istemez çoğalmasdır. Bu çoğalma enflasyondan ileri gelebileceği gibi, normal devir iktisadi şartlarının birden anormal

(Devamı 6 ncı sayfada)

S P O R

İstanbul muhteliti, mektebliler muhtelitini 6 - 1 mağlûb etti Mağlûb vaziyete rağmen mektebliler dün zevkli bir oyun gösterdiler

19 Mayıs gençlik bayramı mü-nasebetile tertib edilen İstanbul muhteliti, mektebler arasındaki maç dün Fenerbahçe stadında yapıldı. İki takım birbirlerine bayrak verdi. İstanbul muhteliti kırmızı, mekteb muhteliti yeşil gömlekle sahaya çıktı. Dört sene evvel İstanbul muhtelitine karşı ilk maçı oynamış olan mekteb muhteliti 4-2 galib gelmişti. Dünkü oyun bu maçın bir revanşı idi. Oyuna mümkün olduğu kadar süratli, biraz da heyecanla başlamış olan mekteb muhteliti azimli hücumlarının neticesinde ilk golü 13 üncü dakikada merkez muhacimleri Şahabın sayesinde yaptı. Daha düzgün oyunu ile seyircilerin büyük takdiri kazanan mekteb muhteliti 16 ncı dakikada en kuvvetli bir golü kaçırdı. İstanbul muhteliti uzun bir mücadeleden sonra kornerden Arifin kafa vuruşile 25 inci dakikada beraberlik sayısını yaptı.

İki tarafın neticeyi bozmayan maçı ilk devrede 1-1 berabere bitti.

İkinci devre .....
İstanbul muhteliti kornerden çekilen bir şütle Arifin kafa vuruşundan sonra beşinci dakikada ikinci golü de yaptı. Mağlûb vaziyete rağmen mekteb muhtelitinin zaman zaman zevkli oyunları gözden kaçırmıyordu.

İstanbul muhteliti üstünlüğü muhafaza edebilmek için çok defa mevcud bütün hünerlerini göstermeğe mecbur bile oldu. On ikinci dakikada mektebliler muhteliti ikinci fırsatı da kaçırdılar. Maama-fih çok canlı oyunları umumî takdir çekmekte devam ediyordu.

Mekteb muhtelitinin talihsizliği 15 inci dakikada Arifin yaptığı üçüncü sayı ile bağgösterdi. Muhtelit takım, biraz da kalecilerinin ha-

tası yüzünden 19 uncu dakikada Eşrefin vuruşile 4 üncü golü de yemiş bulunuyordu. 27 ncı dakikada Şükrünün yaptığı beşinci sayı İstanbul muhtelitinin ağır basan oyununu tamamlayan bir gol oldu. Mekteb muhteliti 5 gole rağmen hemen hiç bozulmadan ve mütemadiyen mücadele etmek

şartile mukabele etmekten bir an geri kalmadı.

İkinci devrede daha ağır tazyik eden İstanbul muhteliti son dakikada altıncı golü de Şükrünün şütle yaparak maçı 6-1 kazandı. Bu neticeyi tabii kabul etmemek lâzımdır.

(Devamı 4/2 de)

"Son Posta,"nın bulmacası: 4 - (11)

Bunlardan 30 tanesini hallederek bir arada yollayan her okuyucunuza bir hediye takdim edeceğiz

Soldan sağa:

- 1 — Bugün ih-tifali yapılan büyük türköü (8).
- 2 — Meşhur Roma imparatoru (5), Kademeli salon (4).
- 3 — Küçük (4), Köpek (2), 30 gün (2).
- 4 — Bayram (2), Topluluk (5).
- 5 — Argo dilinde aşırma (4) Bir uzvunuz (4).
- 6 — İtalya krallığı (7), Zarman (9).
- 7 — Seyyar değil (5).
- 8 — İstanbul, de birli (2).
- 9 — Fevkalâde (10).
- 10 Yukarıdan aşağı:

- 1 — Çok eski bir millet (5), Musikiye bir istilâh (2).
- 2 — İliştirmek (3), Bir oyun (4).
- 3 — Göndermek (4), Bir kadın ismi (5).
- 4 — Nebatın gövdesi (3), Katal (4),

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

- 5 — Vücutta çıkan şişkinlik (2), Bir nevi elmas (5).
- 6 — Eoy değil (2).
- 7 — Elektrik ölçüsü (3), Yazı (4).
- 8 — Ayı yuvası (2), Haberci (3).
- 9 — Nota (2), Güvey (5).
- 10 — Fenerle ışık veren taşınmaz mütefekkiri (7), Asker (2).

PATRONA HALİL

Fenar şavkı Zülâli hocanın yüzüne yarım vuruyor; karma karışık ak sakalları ve büyüyen gözleri yüzüne korkunç bir görünüş veriyordu. Şeyhislâmın arkasında duran Abdülğani Efendiyi görünce bir deli gibi sırtta. İki kollarını ileriye uzatarak aşağıya doğru kaydı. Koltuklarına girip kapıdan dışarıya çıkardılar. Yüzüne taze ve serin hava vurur vurmaz iki eli ni gök yüzüne kaldırıp ağlamağa başladı:

— Bilmezsiz sultanım; bunda gece gündüz yoktur. Bir zuhmet içinde ne kadar zaman geçirdiğimizi bilmeyüz. Bizi öğle vakti getirmişler idi şimdi kaç gün olmuş tur?

Şeyhislâm yanındakilere bakıp içli içli başını salladı; bostancıbaşı odamluk kapısını şakır şukur kıldiledikten sonra:

— İşte efendiyi itlâk eyledik. Bizlere izin sultanım. Dedi; haseki ağanın koluna girerek uzaklaştı Şeyhislâm; Cevher ağa ve Abdülğani Efendi Zülâli Efendinin yanında kaldılar. Ağır ağır büyük avluya çıktılar. Şeyhislâm odunlukta kurtarılan hocayı bostancılar koğuşundaki ülemanın yanına götürmek istiyordu. Hâlâ hic karan Zülâli hocanın koluna girdi:

— Vallah malûmatımız yoğ idi efendi hazretleri karındaşım. Ancak bu gece haber almış idik. Ülemai kiram hazeratı kâmilen şuradaki koğuşta misafir bulunurlar. Hemen buyurun.

Zülâli hoca cevab vermedi. Abdülğani Efendiye baktı. Köse adam eğit, git gibilerde başını salladı. Avluda bir sütun kemeri altına çekilerek durdular. Abdülğani Efendi Cevher ağayı bir kenara çekti; ağaya artık kendisinden ayrılmasını teklif etti:

— Şehzade hazretleri bucağına teşrif buyurun. Matlûb hâsil olmuştur sultanım: Ferdaya kadar İbrahim Paşanın âkibetine anda intizar eylen.

Cevher ilkin bir şey söylemeden itaat etti; fakat iki adım ayrılır ayrılır dönerek yavaşça sordu:

— Sabah namazından evvel sa-
raydan çıkacak mısınız?

Abdülğani gülümsedi:
— Sabah namazı zamanı gelmiştir sultanım. Belki namazdan sonra uzaklaşuruz.

— Bir dahi bize ihtiyaç mes-
der mi?

— Elem çekmen; ihtiyaç olursa
anı sadrazam İbrahim Paşa kendü ellerile temin eyler!

Arabla elleşüp gülüştüler. Cevher ağa koşar gibi uzaklaştı. Abdülğani Efendi doğrudan doğruya Abdullah Efendinin karşısına dikildi:

— Efendi hazretleri, Etmeyda-
nından getirdüğümüz nameyi okudunuz. İmdi ne düşünürsünüz? Bunda biz bize ve baş başa bulunuruz. Haseki ağadan dahi hal ve keyfiyeti tahkik buyurdunuz. Cemiyet dağılmak ve nizamı âlem yerini bulmak için İbrahim Paşanın başı ortadadır. Anı temin edebilir misiz?

Birdenbire sustular.
Ülemeden birkaçı meşveret etmek üzere bostancılar odasına gidiyorlardı. İçlerinde Esprizade vardı. Şeyhislâm Efendi ilerledi; Esprizadenin elini tuttu:

— Kerem buyurun, az diyeceği-
miz var idi.

Esprizade çoktan böyle bir şey bekliyordu. Onu da Sultan Ahmedin arzusu ile başmüezzîn Salih Efendi gizlice saraya davet etmişti. Ayasofya şeyhi:

— Buyurun efendi hazretleri.
Diye berledi. Arka tarafta kuytuca bir yere çekildiler. Şeyhislâmın ak sakalları titriyordu. Esprizade yanında ayakta duran Zülâli Hasan Efendiyi göstererek dedi:

— Yaa, efendi hazretleri, cenabı
şerifinizi Hasan Efendi ile maan tasdi ve veziri sefih hakkında siyasette bulunur idik. Kasdımız Hüda bilür şevketlü padişahı ikaz buyurmanız için idi.

Şeyhislâm başını salladı:
— Ya dâinizi uyur mu sanurdunuz? Her bar padişaha: «Benim padişahım vezir hakkında güftüğü çoğalıp hatıra hutur etmez isnadlar uzvolunur. Çaresine bakıla-

cağ zaman gelmiş ve hattâ geçmiştir!» dediğimizde gülerler: «Benim bubacığım anlara havalei sem'i itibar etmen; İbrahimi çekemezler isnadıdır!» derler idi.

— Encam neye reside olduğunu
işte görürsüz.

Şeyhislâm başını eğip biraz mü-
rakabeye vardıktan sonra gözlerini kaldırdı:

— Ne tedbir düşünürsüz efendi
hazretleri?

Esprizade ile Zülâli Efendi gül-
düler:

— İş işten geçmiştir. Bu derdde
bir tedbir müessir olmayıp muvakkat deva dahi kâr eylemez!

Zülâli Efendi boynunu şeyhislâmın
kulağına doğru uzattı:

— Tutahm İbrahim Paşanın başı
alınmış; «asıl baş» yerinde durmaz mı?

Birbirlerinin yüzlerine bakma-
mak için başlarını önelere eğdiler. Şeyhislâm; Hasan Efendinin ne demek istediğini çok iyi kavriyordu.

(Arkası var)

Üsküdar Asliye İkinci Hukuk Hâkimliğinden:

Ömer Kirandok oğlu tarafından ka-
rısı İstanbul Küçükpazar Ketenci so-
kak 7 sayılı evde Matbule aleyhine açılan boşanma davasından dolayı M. a. leyhe gönderilen dava istidatı sureti mezkûr adres'e bulunmadığından tebliğ işle edilmiş olduğundan tebliğ mahamına kaın olmak üzere dava istidatı suretille 18/6/1942 Perşembe saat 14 de daveti mutazammın davetiye varakası mahkeme divanhanesine asılmış olduğundan müddelaleyhln dava istidatına cevap vermek ve yevmi muayyen de de mahkemeye gelmek üzere keyfiyet ifân olunur. (942/1009)

TIYATROLAR

Meşhur ilizyonist profesör
ZATİ SUNGUR

Beyoğlunda «SES» sinema ve tiyat-
rosunda her akşam yeni numarala-
rından müteşekkil zengin progra-
mina devam edecektir.

Bulmacalarımız

9 uncu devre bulmacalarını
doğru halledip hediye kaza-
nan okuyucularımızın isimleri

Birer Roman kazananlar (Dünkü nüshadan devam)

- 140 — Elazığ İsmet İnönü caddesi No.
83 Melâhat Neş'e.
141 — Kırklareli Karaca İbrahim ma-
hallesi As. Fırın Alt Bahri Tuğ.
142 — Kadınhanı sıhhat memuru
Hamdi Aknur kızı Hikmet Aknur.
143 — Adapazarı demir ve tahta fab-
rikaları H. Kurd.
144 — Ankara Maarif matbaasında
Şerif Çabukel.
145 — Sultanahmed Nakilbend ma-
hallesi Aksakal sokak No. 1 Güngör Sü-
elaenn.
146 — İstanbul Gazi Osmanpaşa or-
ta okulu sınıf 1/A dan 609 Said Tomuş.

Birer lüsyon kazananlar

- 147 — İstanbul elektrik idaresinde
M. Akfer.
148 — İstanbul Nişantaşı Güzelbah-
çe sokak Ferha Özpay.
149 — İstanbul, Nişantaşı Dinçer a-
partmanı numara 7 Perihan Tura.
150 — Sarıyer, Alibey apartmanı
numara 3 hükümet doktoru kızı Güzin.
151 — Yeşilköy, Telefon sokak nu-
mara 15 Hatice Güler.
152 — Beyazid, Tavşantaşı Emek a-
partmanı kat 4, Sevim.
153 — Büyükdere, sahil sıhhiye mer-
kezinde Vahab Kocamaz eşi Rührur
Kocamaz.
154 — Beyoğlu, Parmakkapı Hecaza-
de sokak numara 29 Evdoksî Papazyan.
155 — Kadıköy, Talimhane, tramvay
duracağı numara 8 İnci Eraybar.
156 — Beyoğlu, Sarızağacı caddesi
numara 12 Anna.
157 — Beyoğlu, Parmakkapı, Sıhhat
apartmanı Levan Yesarı oğlu.
158 — İstanbul Aksaray Fikriye Me-
rey.
159 — Fatih Nişancası numara 17
Nafila Kon.
160 — Lâleli şair Fitnat sokak No. 4
Nedâne Said.
161 — Fatih, Fevzipaşa caddesi Su-
zan Karasu.

Yalovadan bulmacalarla beraber pul
gönderen okuyucumuzun adresini bil-
dirmesini rica ederiz. (Bu okuyucumuz
bir albüm kazanmıştır.)

Son Postanın edebi tefrihası: 143

Küçük Hanımefendi

Nakleden: Muazzez Tahsin Berhan

Yoksa; kendisini sevme-
diğim halde; her zaman için
ondan ayrı kalmaya karar verdi-
ğim halde iki yüzlülük mü yap-
saydım? Ona ümid verici sözler mi
söylemeli idim? Ona karşı oldu-
ğumdan başka türlü mü görünsey-
dim? Namushuluk bu mudur? Sizce
akıbar ve terbiyeli bir adama böyle
yapmak mı yakışır?

— Yarabbi ne müthiş sözler! Ne
manasız ve müstekreh mantık! İş-
te bu kabil düşüncelerle bir erkek
bir kadının kalbini parçalar; bir
çocuk ruhunu ümitsizlikle doldu-
rur; kendisine itimad ederek elle-
rini uzatmış olmaktan başka ka-
şahati olmayan günahsız bir kız-
ağuzun hayatını altüst eder.

Doğrudan doğruya gelen bu şil-
kâyetlerin kaçması altında Ömer
sapsarı oldu. Nerimanın ne kadar
baklı olduğunu kendi kendisine
tiraf ediyordu. Fakat bu feci va-
riyetten kurtulması lâzımdı. Ne
rimana olan aşkı bunu emrediyor-
du. Zavallı yavrucak; kendi yü-
zünden ne büyük ızdırablar çek-
mişti! Bunu telâfi etmek, onu
meşud etmek, bundan sonra en
mukaddes emeli olacaktı.

Yerinden kalktı; Nerimana yak-
laştı; onun ayaklarının dibindeki
lecek iskemleye oturdu.

— Artık sus Neriman; kabahat-
erimi; alçaklığımı yüzüme hay-
lanmakla doyamıyorsun. Biliyo-
rum; bu söylediklerinin hepsi doğ-
ru... Nikâhım alında olan karım
bana lânet edebilir; beni dünyanın
en fena erkeği gibi görebilir. Fakat
ben bunu yapamazsın; yapmanı
benim yavrum. Ben seni seviyo-
rum ve senin için canımı ver-
meğe hazırım. Bundan sonra gün-
yerimi senin saadetine hasredece-
ğim Neriman. Bak ne kadar zavallı
bir haldeyim. Bana acımaz mısın?

Valvarıyorum sana; beni affet ve
tekence bitsin artık. Sen iyi yü-
rekli bir kız olduğun şimdiye ka-
dar her fırsatta isbat ettin. Bu en
mühim havat meselesinde de eski
kân ve intikam arzularını bir tara-

fa bırak; kendini; bu defa tam
manasile benim ellerim arasında
teslim et. Seni meşud edeceğime
eminim Neriman. Bu defa pişman
olmıyacaksın. Göreceksin sana
karşı ne müşfik; nasıl sevgi ve
saygı ile dolu bir koca olacağım.
O kadar kendinden geçmiş bir
halde idi ki yavaş yavaş başını
Nerimanın dizlerine dayadı, yü-
zünü onun ipek esvabının kıvrım-
ları arasına soktu ve birkaç dakı-
ka; böyle meyus ve yalvaran ta-
vırla kaldı.

Bu mağrur başın bu kadar alçal-
masını, Neriman; intikam hürsü-
nün en şiddetli zamanlarında bile
beklememişti. Hayretle etrafına
baktı. Ne yapabilir; ne söyleyebi-
lirdi? Gözlerinin karşısında, çabuk
gevrilen bir film gibi; son seneler-
deki Bursadaki köşkün penceresinde
boşluklara doğru inerken götü-
len Kayıvalidesile Madam Sürpü-
gece yarısı yapılan otomobil ge-
zintisini, Bileceği, nikâh merasi-
mini, ondan sonra Avrûnada
müthiş ayları ve nihayet güzelle-
mek için sarfettiği gayretleri ha-
şırladı. «Bu mu? Bana lâvık gör-
düğünüz karı bu mudur?» diyele-

teri kulaklarında cınladı ve birden
bire gözleri acıldı; kendi kendisine
övle bir sual sordu:
— Acaba bütün o öfkeler; gü-
zelleşmek için yaptığım fedakâr-
lıklar hakikaten Ömerden intikam
almak arzusundan mı ileri geli-
yordu? Acaba ona karşı, dâbe ilk
görüşte, kalbimde sıcak bir duygu
canlanmamış mıydı?

Bu şüphe bütün varlığını kuv-
vetli bir alev halinde sardı ve baş-
kasına aid vak'alarım gibi; son
senelerini yeniden yaşamağa ko-
tuldu:
— Ondan sonra mektublara ne
kadar sinirlenmişim! Sonradan
kayıvalidemle konuşurken ve bir-
kada kendi kendime yaşarken her
onu benimle meşgul edebili-
ceğimin ve intikam arzularını bir tara-

(Arkası var)

1942 Devlet Bütçesi

(Baştarafı 1 inci sayfada)

duğumuz şartlara kısaca temas olunması faydalı telâkki edilmiş ve şu umumî ve mücmel izahat kaydolunmuştur.

Dünya İktisadî Manzarasına bir bakış

1941 senesi baharında garb sınırlarımıza ve kıyılarımıza dayanan harb aynı senenin Haziranında doğuya da sirayet ve intikal etmekle memleketimizi çevreleyen sulardaki seyrisüfer emniyetini bozmuş ve gene 1941 senesinin son ayında uzak doğuda kopan fırtına küremizin bütün kıtalarını ve denizlerini harb sahası içine sokmuştur. Harbin cihan iktisadiyatı üzerinde yaptığı tahribkâr tesirler gün geçtikçe şiddetini arttırmakta ve harb harici kalmış ülkelerle dahi şamil olmak üzere bazı yerlerde kıtlık ve sefalet kadar varan umumî bir darlık ve sıkıntı kendisini göstermektedir.

Filvaki ölüm ve dirim mücadelesine girişmiş olan muharib milletlerin bütün istihşallerini harb icablarına uydurmaları, istihşalde mühim rol oynayan insan kollarına müdafaa vazifesinin tahmil edilmesi harb dışı kalmış devletlerin de her ihtimali derpiş ederek harb kudretlerini ikmal ve takviye etmeyi her şeyden üstün tutmaları halkın muhtaç olduğu zirai ve sınaî istihşalâtı aşgari hadde indirmiş, buna mukabil toplanan yığınlar, istihşaki namütenahi arttırmıştır. Buna ilâveten bütün denizlere şamil olan ablu-kanın ihdas ettiği tehlikeler nakliyatı haddin fevkinde güçleştirerek milletlerarası mübadeleyi hemen imkânsız bir hale getirmiştir. Bu vaziyet karşısında her devleti meşgul eden en mühim mesele bu ağır şartların tesirini mümkün merteye hafifletecek bir harb iktisadî sistemi kurabilmekten ibarettir. Bu lütum ve zaruret vaktinde sezen hükümetimiz yüksek Meclise müracaatla iktisadî faaliyetleri mürakabe altında bulundurmamak ve düzenlemek salâhiyetlerinin verilmesini istemiş ve kabul buyurulan milli korunma kanunu ile bu istekler kabul edildiği gibi ahiren yapılan tadillerle de bu salâhiyetler tevsi ve kanunî hükümler teşdid edilmiştir.

Şimdi hakiki bir cihan harbi mahiyetini alan bu âfetin muhtelif safhalardan memleketimizdeki akislerini kısaca gözden geçirelim:

Dış ticaretimiz — Evvelâ Akdeniz ve akabinde Karadenizin harbe sahne olması ve Balkanlarda yepilan savaş esnasında vukua gelen tahriblerle karadan münakalâtın kesilmesi hariç ile olan ticarî münasebetlerimizi bir hayli sarımsmıştır. 1938 senesinde ithalât ve ihracatımızın yekünü 3 milyon 474 bin 761 ton tutmuş iken 1941 senesinde 739 bin tona tenezzül etmiştir. Maahaza hükümetimizin ithalâtı teşvik ve teşhil hususunda aldığı tedbirler sayesinde 1941 senesindeki dış ticaretimizin 1940 senesine nisbetle büyük bir fark kaydetmediğini memnuniyetle görmekteyiz. 1940 yılında ithalâtımız 68.922.708 lira, ihracatımız 111.446.936 lira ve aynı yılda ton itibarile ithalâtımız 356.900 ton ve ihracatımız 658.820 tondur. 1941 yılında ise ithalât kıymet itibarile 74.815.000 lira, ihracat 123.090.868 lira ve tonaj itibarile de ithalât 310.106 ton ve ihracat ta 428.899 tondur.

Ihracat ve ithalâtımız bir evvelki sene ile mukayese edildiği takdirde kıymet itibarile yükseliş arzelmekte ve tonaj itibarile ithalâtımız da yüzde 13, ihracat ta yüzde 35 kadar bir gerileme kaydetmektedir. Dünya ahvalinin aldığı son durum ve istihşalâtımızı kendi ihtiyaçlarımıza hasretmekte gösterilen takayyüd gözönüne alırsa bu neticeyi iyimsemek yerinde dur.

Zirai vaziyetimiz

Zirai vaziyet — Mühim nisbette bir müstahsil kütlesinin silâh altına alınarak tarlasından çekilmesi zirai istihşal üzerinde şüphesiz ki menfi bir tesir yapmaktadır. Ancak bütün yurddaşlarca askere gidenlerin boşluğunu kapatmak üzere gayret sarfedildiği ve hükümetçe istihşali çoğaltmak için çiftçilerimize tohum vermek, kredi açtırmak, zirai aletlerini hazırlayıp tevzi etmek ve nihayet haricîten getirdiği makinelerle zirai işleri bizat ifs etmek suretile bu

menfi tesiri gidermeğe çalışıldığı şükranla görülmektedir.

Sınaî hareketler

Sınaî hareketler — Her memleket demire müteallik maddelerin ihracını esirgemekte olduğundan bu hal sınaî tesisat için dışarıdan getirmeğe mecbur olduğumuz makine ve aletlerin ve yedek parçaların tedarikini büsbütün ıssal etmektedir. Bilhassa yedek parça ihtiyacını dahildeki atelyelerde yapmak üzere sarfedilen mesai az çok muvaffak olmaktadır. Hükümet teşekkülleri marifetile inşası başlanmış olan fabrikaların ikmaline çalışıldığı da memnuniyetle kayda değer.

Sınaî mamulâtın kıymetine gelince; teşviki sanayi kanunundan istifade eden müesseselerin 1927 senesinde 37 milyon lira gibi mütevazı bir kıymet ifade eden mamulâtı 1938 de 277, 1939 da 331, 1940 da 410 milyon liraya balığ olmuştur. Teşviki sanayi kanununun çerçevesi haricinde kalan imalâthanelerin istihşalâtı ise bu miktarın çok fevkindedir.

Mali durum

Mali durum — İthalâtın ve iş hacminin azalıp küçülmesi dolayısıyla bazı varidat kalemlerinde mahsus tenezzüller vücuda gelmiş olmasına karşı milli müdafaa icabları ve eşya fiatlarının ziyadesile yükselmesi masrafların fevkalâde çoğalmasını intaç etmiştir. Bu hal karşısında her devletin tuttuğu yol evvelâ vergi kaynaklarına müracaat ve bundan sonra da işlerin dağılması yüzünden boş kalan sermayeyi ve iş yapanların kazançları temettüleri istikraz yolile masetmektedir. Hükümetimiz de aynı yolu tutmuş, 1940 ve 1941 mali yılları bütçelerini tevzin için muayyen kanunlarla bazı vergileri tevsi ve bazılarının nisbetlerini tezyid ettiği gibi 1942 mali yılı içinde 80 milyon liralık bir vergi kaynağı hazırlayan lâyhayı Büyük Meclise sunmuştur.

Bundan başka 1941 mali yılında alınan kanunî salâhiyetlere istinaden 75 milyon liralık tasarruf bonoları ile 15 milyon liralık demir-

yolu istikraz tahvilleri piyasaya çıkarılmış, ve halkımız tarafından büyük bir rağbet ile karşılanmıştır. Umumi harbin verdiği acı tecrübeler henüz hatırlardan silinmediği için her devlet kat'î bir zaruret duymadıkça tedavül hacmini arttırmaktan çekinmektedir. Muharib devletlerin dahi gözönünde bulundurdıkları bu nokta üzerinde hükümetimizin ne kadar hassasiyetle durduğunu aşağıda göreceğiz. Mali işler mevzuunu terketmeden hazine muamelâtı ile döviz vaziyetine mücmelen temas edelim:

İçinde bulunduğumuz 1941 mali yılında dahi gerek umumî bütçe de derpiş edilen ve gerek fevkalâde tahsisata karşılık teşkil eyliyen vengi ve diğer membalardan tahmin edilen gelirler fazlasile ve kolaylıkla temin edilebilmiş ve bu sayede ifası mukarrer hizmetler yerine getirildiği gibi bunlardan tevellüd eden hazine borçları da miadında ve muntazam bir şekilde ödenmiştir. Bu vaziyet maliye tahsilât işlerinin istenilen bir tarzda işlediğini ve yurddaşlarımızın hazineye karşı besledikleri itimad ve inancın yerinde olduğunu göstermesi itibarile bilhassa memnuniyete değer.

Mazbatada 1941 mali yılı başında hazine muhasibliğinin vevne ve banka mevcudu 59.761.489 lira ve Mayıs 1942 iptidasında 66.656.948 lira olarak kaydedilmekte ve aynı muhasibliğinin 1941 mali yılı başında malsandıkları ve bankalar mevcudu 79.905.136 lira olarak kaydedilmektedir.)

Döviz vaziyeti — Geçen sene mazbatamızda kaydettiğimiz salâhın devam ettiği ve döviz mevcudlarımızda mühim bir artış olduğunu memnuniyetle anladık. Bu durumun verdiği imkânlarla haricîten ithaline lüzum ve ihtiyaç görülen maddelerin serbest döviz mukabilinde getirilmesine müsaa-

Hükümetin encümünde verdiği izahat

Bütçe Encümeni mazbatasında

bundan sonra hükümetin encümünde verdiği şifahi izahlara temas edilerek ezcümle denmektedir ki:

— Bütçe tekliflerine mutad olduğu vechile Maliye Vekilinin umumî beyanâtı ile 15 Nisan tarihinde başlanmış ve 15 Mayıs tarihinde nihayet verilmiştir. Gerek bu beyanâtı ve gerek bundan bir kaç gün sonra İktisad Vekâleti bütçesinin müzakeresinde İktisad Vekili Sırrı Day tarafından kömür meselesine dair verilen izahat koordinasyon heyetine dahil Vekillerin birlikte bulunacakları bir celse akdi ile fiatların yükselmesi karşısında bütçe rakamlarının yeterliği, para vaziyetini ve kömürün istihşali ile fiatları hakkında bir konuşma yapmanın lüzum ve faydası olacağı kanaatini tevliid etmiş ve vaki davet üzerine Başvekilin de huzur ile bu toplantı yapılmıştır.

Ticaret Vekili Mümtaz Ökmen, fiatların stop etmesi için hükümetçe yapılan tetkiklerin ilerlediğini maahaza peyderpey alınmış kararlarla buğday ve diğer hububatın kâmilen ve bakliyatın mühim bir kısmının, pamuklu men-sucatin tamamının ve diğer men-sucat ile deri ve kunduranın ve çimentonun kezalik büyük bir kısmının ve petrol müstakkatı ile lâstik ve motörlü vesait gibi umumî hayat noktasından ehemmiyetli ithalât eşyasının hükümet elile doğrudan doğruya ordunun ve diğer devlet dairelerinin ihtiyaçlarına arzolanduğunu ve bu suretile bu eşyanın mutedil fiatlarla teminine imkân hâsıl olduğu gibi ayrı ayrı taleplerin piyasayı yükseltmede yapacağı fena tesirin de önleendiğini ve şimdiye kadar fiatları mürakabe ve ihtikarı menhususunda alınan tedbirlerin fayda vermemesine teşkilatsızlığın sebep olduğu görülerek ahiren dağıtma ofisi teşkiline gidildiğini ve işe başlamak üzere bulunan bu ofisin faaliyeti ile ana ihtiyaç maddelerinde halkımızın istismarına meydan verilmeyeceği ve nihayet arzın talep seviyesine yetişmediği hallerde bütün vatandaşların seviyen müstefid olmalarına

imkân vermek üzere icab ederse istihşakin tahdidine dahi gidileceğini ifade ve fiat tevessülünün önüne geçileceğini teyyüd ile;

Maliye ekili Fuad Ağralı ma-lûm olduğu üzere Cümhuriyet maliyesinin hazinenin itibarını ve paranın kıymetini muhafaza etmeyi bir umde olarak telâkki eylediğini ve bütün malî icraatta bundan mülhem olduğu için cari şartların istilizam ettiği parayı memlekette iş kabiliyetini ve vatandaşların tediye kudretini gözönünde tutmak şartile evvelâ vergi kaynaklarına müracaat ederek ve bunun fevkindeki müşkülâtı da istikraz suretile elde etmeğe çalıştığını ve her ihtimale karşı ka-nunun alınmış olan emisyon salâhiyetinin yüzde 40 nın kullanılmadığını, kullanılan kısımdan da bir takım tedbirlere baş vurulmak suretile 165 milyon liranın indirildiğini ve bol paranın fiatlar üzerinde tesir yapması tabii ise de milli varlığımıza nisbetle paramızın fazla olmadığını ve bu hususta gösterilmekte olan hassasiyete devam olunacağını ifade ile;

İktisad Vekili Sırrı Day kömür istihşalini bir gûna arızaya uğramadan temin edilmesi emrinde Vekâletçe alınan tedbirleri izah ve direk temini hususunda Ziraat Vekâletinin, direklerin ve kömürlerin nakli emrinde Ticaret ve Münakalât Vekâletlerinin ve ihtiyaçları bulunan kamyonların tedarikinde kezalik arkadaşlarının gösterdikleri gayret ve yardımı zikretmiş ve diğer Vekiller tarafından bunu teyyüd eder mahiyette beyanatta bulunulmuştur.

Bunu müteakib Başvekil kömür fiatlarının nakliye ücretlerine inikâs etmeyecek ve halkı hemen hiç ilgilendirmeyecek bir şekilde mahdud müesseselere raci olmak üzere ve küçük nisbette yükseltilmesi varid olabileceğini ifade etmiş ve verilen izahat heyeti umumiyesi itibarile kâfi mahiyette görülmüştür.

GÖZ DOKTORU

Nuri Fehmi Ayberk

Haydarpaşa Nümune hastanesi
göz mütehassısı

İstanbul Belediye karşısı.

Tel. 23212

Suikasd davasında bu sabahki celse

Müddeiumumî dört suçlunun da 450 nci maddeye göre cezalandırılmalarını istedi

İddianame 48 sayfa tutuyordu, 9,40 da celse açılır açılmaz
iddianamenin okunmasına başlandı

Ankara 20 (Hususi) — Suikasd teşebbüsü maznunlarının duruşmalarına bu sabah Ankara ağırceza mahkemesinde devam olunmuştur. Saat 9,40 da hâkimler heyeti yerlerini almış ve söz iddia makamını işgal eden cümhuriyet müddeiumumisi Cemil Altaya verilmiştir.

Cemil Altay, 48 daktilo sayfası kadar tutan iddianamesini okumağa başlamıştır. İddianame şöyle başlamaktadır:

«Sayın hâkimlerim, dost Alman devleti Ankara büyük elçisi Von Papen aleyhine tertib edilen ve mes'ud bir tesadüf eseri olarak muvaffak olamayan suikasd teşebbüsü.»

Cümhuriyet müddeiumumisi bundan sonra hâdisenin cereyan tarzını muvaffak surette izah ederek bugün zanlı olarak mahkeme huzurunda bulunan 4 maznunun bu işdeki rollerini anlatmakta ve bunların iştirak dereceleri delillerle tebarüz ettirerek tahlil eylemektedir:

Cümhuriyet müddeiumumisi, cür'etkârane, sinsî ve hainane bir çalışma tarzı ile tertib edilen bu suikasd teşebbüsünde rol alanlar hakkında iddianamesinin sonunda şu cezaların verilmesini yüksek mahkemeden istemiştir.

Pavlof ile Kornilofun ceza kanununun 40, 62 ve 64, Süleyman Sağol ile Abdürrahmanın kezalik ceza kanununun 40, 61 ve 65 inci maddeleri delâletle 450 inci mad-

desinin 4 numaralı bendine göre tecziyeleri.

(Mahkeme devam ediyor)
Son Posta: Müddeiumuminin ceza kanununun 40, 62, 64 ve 40; 61, 65 inci maddeleri delâletle tatbikini talep ettiği 450 inc maddede ölüm cezaları içindir. Bu maddenin 4 üncü bendi (cürüm taammüden icra olunursa) kaydını muhtevi bulunmaktadır.

61 inci madde (bir kimse işlemeği kasdeylediği bir cürüm ve sair mahsusa ile icraya başlayıp da ihtiyarında olmıyan esbabı manıadan dolayı o cürümün husulünü muktezâ fiilleri ikmal edememiş ise kanunda yazılı olmıyan yerlerde fiil idam veya müebbed ağır hapis cezasını müstelzim olduğu halde müteşebbis hakkında 7 se-

Müttefiklere göre 1942 kat'i yıl olacak

Amerikada yeni endüstri tesislerinin kurulmasından vazgeçilmiş

Berne, 19 (A.A.) — «Tribune de Geneve» gazetesinin Londra muhabiri bildiriyor

neden eksik olmamak üzere ağır hapis ve müebbed sürgün cezaları verilebilir» demektedir.

62 nci maddeye göre bir kimse işlemeği tasarladığı cürüm icrasına taallük eden bütün fiilleri bitirmiş, fakat elinde olmıyan sebebden o cürüm meydana gelmemiş ise faile 20 sene ağır hapis cezası verilir.

Kornilof ile Pavlof için istenilen 64 üncü madde ise (birkaç kişi bir cürüm veya kabahatin icrasına iştirak ettikleri takdirde fiil irtikâb edenlerden veya doğrudan doğruya beraber işlemiş olanlardan her biri o fiile mahsus ceza ile cezalandırılır). Başkalarını bu cürüm veya kabahati işlemeye azmettirenler de aynı ceza ile mücazat olur denmektedir.

1943 yılı ortasından önce malzeme vermeğe başlayacak olan endüstri tesislerinin kurulmasından vazgeçilmesi hususunda Amerika silâhlanma komitesinin verdiği karar İngiliz effkârında büyük bir heyecan uyandırmıştır.

Bu suretle ilk defa olmaktadır ki Amerika ve dolayısıyla İngiltere kat'i yılın 1943 değil, 1942 olduğu hakkındaki görüşlerini açığa vurmuş oluyorlar.

Bu, böyle olunca da önümüzdeki sene yazı için istihsalin bir kat daha arttırılmasında fayda görülmemiş ve Amerikan silâhlanma programının üçte ikisi iptal edilmistir.

SPOR

(Baştarafı 3/1 de)

İstanbul muhteliti: Osman-Feyzi, İbrahim - Mustafa, Esad, Ömer, K. Fikret, Arif, Hakkı; Şükrü; Eşref.

Mektebler muhteliti: Faruk (Hayriye) Numan (Haydarpaşa) Yavuz (Hayriye) Ali (Boğaziçi) Halil (Haydarpaşa) Süleyman (Hayriye) Halid (Haydarpaşa) Niyazi (Boğaziçi) Şahab (Galatasaray) Bülend (Işık) Kdir (Yüce Ülkü).
Hakem: Şazi Tezcan.

Ömer Besim
Şampiyon takımlara madalyalar verildi

İstanbul lig ve şild maçında birincilik alan Beşiktaşla Galatasaray ve ikinci kümede grup birincileri olan Anadoluhisarı, Eyüb, Davudpaşa, Hilâl klublerine dün madalyaları Fenerbahçe stadında me-rasimle verilmiştir.

Kürek müsabakaları

Dün Fenerbahçe ile Moda arasın da üç sınıf tekne üzerinden kürek yarışları yapılmıştır.

Tek ligde; Galatasaray birinci, Güneş ikinci.

İki tekde; Galatasaray birinci, Güneş ikinci.

Dört tekde Güneş birinci Galatasaray ikinci olmuştur. Müsabakalarda en çok puvan alan Galatasaray ekibi Kadıköy Halkevinin kupsini kazanmıştır.

Bisiklet yarışı

Edirne, 19 (Hususi) — İstanbuldan hareket eden bisiklet yarışının birinci merhalesi devamlı yağmur altında yapıldı. Neticeler şunlardır:

Bursadan Hikmet Altıntaş 10 saat 48,33 birinci gelmiştir. 15 dakika ile İzmirden Ahmed ikinci,, Eskişehirden Alâettin üçüncü, gene Eskişehirden Sabahattin 4 üncü gelmişlerdir.

Umumî Müfettiş Vekili, Vali finalde bulundular. Gençleri tebrik ettiler.

Doktor Hafız Cemal

(Lokman Hekim)

Divanyolunda 104 No. da hergün

hasta kabul eder.
Telefon: 21044-23398

«Son Posta» nın spor tefrikanı: 56

“Ağa! Pehlivanı bana getir!..”

— O harmantaşı tek başına kalırmı?

— O, çekitaşını da tek eile yerdenden keser bir yandan bir yana götürürdü.

— ...
— Her ne hal ise İbrahim taşı duvara dayamış bırakmış... Mahmud Celâlettin Paşa; biraz sonra pencereden bakmış... Harman taşını duvara dayanmış görünce ağasına sormuş..

— Ağa, bu; taşı kim kaldırıp duvara dayadı.

— Efendimiz; yeni bir pehlivan getirdim.. O, tek başına kaldırıp oraya koydu.

— Deyince; meraklı olan paşa:

— Kim bu; pehlivan?

— Efendimiz; Ormanlıdan getirdim... Müthiş bir pehlivan..

— İsmi ne?

— İbrahim!...

— Nereli?...

— Dliormanlı...

— Kimse ile güreşt, mi Ormanlıda?

— Arnavudoğlu ile...

— Arnavudoğlu ile mi?

— Evet, efendimiz...

— Ne oldu?

— Üç saat güreştiler... Arnavudoğlu; yenilecek diye korktular; saray haremağaları ve beyleri...

— Sonra...

— Berabere ayırdılar efendimiz.

— Arnavudoğluna ağır mı bastı?

— O kadar değil amma paşam!.. Korkulu idi...

— Kaç yaşında var...

— Yirmi altı, yirmi yedi yaşında efendimiz.

— E! Arnavudoğlu kırkladı artık... Ne de olsa ihtiyar...

— ...

— Söyle o, pehlivana taşı alsın oradan yerine koysun... Ben de göreyim...

— Başüstüne paşam!.. Dedi. Aşağıya indi. Kvasoğlu, uzanmış yatıyordu. Ağa; içeri girince buyur edip ayağa kalktı. Ağa:

— İbrahim oğlum!.. Paşa haz

retleri emrediyorlar... Taşı koyduğu yerden alsın yerine getirsin diyorlar...

Deyince İbrahim, olduğu yerden kalktı; bahçeye indi. Taşı kucakladığı gibi yerinden aldı ve, eski yerine getirdi. Paşa; pencereden seyrediyordu. Yeni pehlivana bayılmıştı. Pencereden ağasına seslendi:

— Ağa; pehlivanı bana getir... Kvasoğlu; paşayı pencerede görünce hemen elpençe divan durdu. Ağa; İbrahimi alıp Paşanın yanına getirdi. Paşa, sordu:

— Oğlum! Sen neredesin?

— Deliormanlı...

— Pomak mısın?

— Evet paşam!...

— Kimlerle güreşin var?

— Sarı Hüseyinle, Sulo ile...

— Bunlarla nasıl oldu güreşin?

— Yendim paşam!

— Ya, Sulo'yu yendin ha?..

— Evet; paşa hazretleri..

— Nerede?

— Edirne'de paşam!..

— Âferin sana!..

— ...

— Ormanlıda Arnavudoğlu ile de tutuşmuşsunuz?

— Evet paşa hazretleri.. Berebere ayırdılar...

— Nasıl buldun Arnavudoğlunu?

— Zaten onun için geliyordum İstanbul'a paşam!.. Allan bizi Ormanlıda birleştirdi. İyi bir pehlivan!

— Sulodan da iyi mi?

— Şimdiye kadar güreştiğin pehlivanların en ustası ve, çetini..

— Berabere ayırmasa idiler ne olurdu güreşiniz?

— Allah bilir paşam! Çünkü o da yenici bir pehlivan... Çok beğendim Arnavudoğlunu... Dedi.

Paşa Kvasoğlu Koca İbrahimi çok beğenmişti. Ağasına şu emri verdi:

— Saraya gideceğim, arabayı hazırlasınlar...

(Arkası var)

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Bu sabahki haberler

Beline göre: Rusların Harkof taarruzu iflâs etmiş!

Almanlar Kerç'te 1400 top, 3840 otomobil, 7000 at aldılar

Berlin 20 (A.A.) — D. N. B.: Harkof kesiminde Timoçenko kuvvetlerinin taarruzuna iflâs etmiş nazarete bakılabilir.

Kerç'te alınan ganaim

Berlin 20 (A.A.) — D. N. B.: a. jansı bildiriyor:

Kerç yarımadasında çarpışan üç Sovyet ordusu tamamen imha edilmiştir. General Maustayn'ın kuşmandasındaki Alman ve Rumun kıt'aları düşmanın artıklarını yarımadanın diğer kısmına kadar taarruz etmişlerdir.

Şimdiye kadar 149.256 esirden başka, 1400 top, 3840 otomobil; yüzlerce tank, 7000 at ve birçok hafif silahlar iğtinam edilmiştir. Hava çarpışmaları esnasında 323 Sovyet uçağı düşürülmüş ve Kerç sularında 13 bin ton tutarında muhtelif tasatlar batırılmıştır. Ric'at eden düşman şiddetle taarruz edilmekte ve son mukavemet noktalarına ağır darbeler indirilmektedir.

Londraya göre

Londra 20 (A.A.) — B. B. C.: Moskova'dan bildirildiğine göre Sovyetler, Harkof kesiminde yeni ilerlemeler kaydetmiş ve mühim bir nokta olan İzyum istikametine karşı taarruz geçen düşman kuvvetleri püskürtülmüştür.

Türkiyeyi ziyaret eden futbolcularının bir cemilesi

Londra Ha kevimize kıymetli bir ziyaret defteri hediye etti

Londra 20 (A.A.) — B. B. C.: 1938 senesinde Türkiyeyi ziyaret etmiş olan Middle Essex Wanderers futbol takımının oyuncuları dün Londradaki Halkevine kıymetli bir ziyaret defteri hediye etmişlerdir. Halkevini ziyaret eden mühim şahsiyetler bu hatıra defterinde imzalıyacaklardır.

İngiliz sporcularının Halkevini ziyaretleri münasebetile, Halkevinin kitabı ve takım başkanı birer nutuk söylemişlerdir.

İngiliz takımı başkanı Türkiye'de gördükleri güzel muameleyi, Türk oyuncularının güzel oyun ve ruhunu memnurlukla hatırlatmış ve imkân bulunduğu takdirde tekrar Türkiyeyi ziyaret etmek arzusunda olduklarını söylemiştir.

Müteakiben, Türkiyede spor gelişmesini gösteren filmler seyredilmiştir.

Japonların yeni bir sarma hareketi

Çunking 20 (A.A.) — Çin askeri sözcüsü, Japonların yeni bir sarma taarruzuna geçmek üzere bulduklarını söylemiştir.

Halen Yunnan ve Çekyan eyaletlerinde taarruzda bulunan Japon kuvvetlerinin Hunan'da harekete geçmeleri beklenmektedir.

Sovyetlerin yeni Tokyo elçisi

Tokyo 20 (A.A.) — Sovyet büyükelçisi Smetona'nın Kuibişef'e dönüşünden sonra maslahatgözar sıfatıyla Tokyo'da kalmış olan Sovyet memuru, şimdi Sovyet büyükelçisi olarak atanmıştır.

Tarihî hitabe

(Baştarafı 1 inci sayfada)

adamlarımız, vatanın geleceğini temiz ve kudretli ellerinize koymak için aşk ile hazırlanmanızı istiyorlar. İyi yetişmenizi kolaylatmak için, size her vasıta tedarik etmeye çalışıyoruz. Sizin hayatınızın sıhhatli ve neşeli geçmesi için, bizim çok göreceğimiz fedakârlık yoktur. Sizin ahlâklılık, çalışkan, ümidli ve kuvvetli olmanızı isteriz. Kâinat içinde bir zerre olan bu yeryüzünde, tabiatın en mükemmel nümunesi olan insanlar, bugün birbirlerini öldürmekle meğuldürler. İnsanlığa hayret veren bu manzara karşısında gelecek nesillerimizin daha kudretli ve hazırlıklı yetişmesi, başlıca düşüncemiz olmalıdır. Siz her zaman iyi ahlâklılık olmayı, insan meziyetlerinin başında gösterdim. Harb facialarının, milletlerin ahlâkı üzerinde acıklı etkilerinin arttırdığını görüyoruz. Harb belâlarının olan darlık ve pahalılık, vücudlar üzerinde olduğundan ziyade ahlâk üzerinde sarsıntılarını hissettiriyor. Ümidiniz ve neşenize, büyükleğin hırslarına durgunluk ve muhakemelerine kuvvet vereceksiniz. Şaşırınlar! Türlü ahlâk hezeyanlarına karşı, coşarak akan bir çağlayan gibi temiz ve şeffaf kalınız. Vatanın geniş zamanlarını ve dar zamanlarını yalnız kendi haksız zenginlikleri için marifet fırsatı bilen soysuzlara nefretle, öğrenme ile bakınız. Muhakkak biliniz ki, kötü fırsat düşkünlerinin ve kötü ahlâk örneklerinin yalnızca mumları, umduklarından çok kısa bir zaman tütebilecektir. Vatan müdafası için titriyen, vatan hizmet işi için hazırlanan Türk milletinin neşesinde saadet, keferinde felâket bulan temiz sportmen ahlâkı, Türk cemiyetinin bugünde ve yarında mazzafere kalacaktır. Bütün insanlığı saran belâlar içinde fedakârlık kararı ile, karakterli ve sportmen durumu ile her verden riayet gören Türkiye Cumhuriyeti, sizin sağlam davacınız, sağlam istikbalinizdir.

Denizcilik mütahassısı diyor ki

(Baştarafı 1 inci sayfada)

İngiliz tebliğinden öğrenmiş bulunuyoruz.

Dört muhrub refakatinde Trondheim limanından cenuba doğru seyretmekte olan bu birliğin İngiliz tayyareleri tarafından keşfini müteakib sahil servisi torpido ve bomba tayyareleriyle birliğe taarruz etmişlerdir. Birlik İngilizlere göre aynı zamanda av tayyareleriyle de himaye edilmekte olduğundan büyük bir hava çarpışması vuku gelmiştir.

Aynı hava çarpışmasının tafsilâtını Alman tebliğinde de buluyoruz. Fakat Almanlar 22 İngiliz tayyaresi düşürdüklerini iddia ettikleri halde İngilizler 5 Alman avcısına mukabil 9 tayyare kaybettiklerini bildiriyorlar.

Bu malûmata göre, bir hüküm vermek icab ederse İngiliz taarruzunun müessir olduğunu, kuva-zörü yaralamakla tâbiyevî maksadın elde edildiğini, çünkü bu kruvazörün uzun müddet için tamir muhtaç bir vaziyete geldiğini söyleyebiliriz. Aynı zamanda Almanların da, bu defa gene kuvvetli av himayesi yapmış olmaları sayesinde, İngilizlere bu taarruzu pahalıya mal ettiklerini, 9 tayyare düşürdüklerini ve aynı zamanda kruvazörün batırılmasına da mâni olabildiklerini ilâve edebiliriz.

Prinz Eugen'in nereye iltica ettiği bildirilmiyorsa da Norveçin cenub burnu hizalarında taarruzu uğradığına bakılırsa Almanyaya avdet edebildiğini kabul edebiliriz.

Brest limanında İngiliz deniz ticaretine taarruz maksadile bulunan Scharnhorst, Gneisenau muharebe gemileri Prinz Eugen kruvazörleri Bismark'ın İngilizler tarafından batırılmasını müteakib uzun zaman bu limanda durmuşlar ve İngiliz hava kuvvetleri nin mütemadî bombardımanları neticesinde 9 ay müddetle hep tamir edilmek zaruretinde ve âtil bir halde orada kapalı kalmışlardır. Cür'etkâr çıkış ve geçiş müteakib Almanyaya dönen bu üç gemiden Gneisenau Baltıkta ve

Türk gençleri:

Sporun bayramını, milli kudretin kaynaklarından biri olarak karşılıyoruz. İnsanlar arasında iyi geçinmenin, hattâ milletler arasında yakın tanışmanın bir esaslı vasıtası spordur. İnsanların, hele genç ve ateşli çağlarında, sportmenlerin başından geçenlere alışmaları, onların birbirine münasebetlerinde çok tesirli olur. Muvaffak olmanın ortak zevki muvaffak olmanın geniş yürekle, düşünmeyle duymadan kabulü, hükümleri ırkmeden, taşkınlığa düşmeden karşılamak tabiatın ve her türlü şartların tesirlerine sağlam sinirle bakma, hülasa başkalarının iyiliklerini benimseme ve başkalarının eksiklerini hoş görme, sporda idman edilir. Hele şu noktayı hiç hatırdan çıkarmayınız. Her yaşta ve her şarta uygun ve elverişli bir spor, çalınma zevki ve iradesinin başlıca bileğidir. Çalışmanın istediği birçok kudretler vardır. Bunların hepsinden ehemmiyetlisi, çalışmanın insanda zevkli bir şey olabilmesi ve nerede, nasıl olursa olsun herhalde çalışmak için arzu bulunmasıdır. İşte spor, insanın bünyesinin hücrelerine çalışmanın bu esas kudretlerini vermek için başlıca sihirlerdir. İyi vatanında, verimli vatanında çalışmak için iyi sportmen olmaya çalışın ve iyi sportmen olmak için de maddî kudretini kesici, yapıp ve zehirlerden koruyan, ahlâklılık ve iradeli vasıflarla ozenerek yetişen vatanında, doğru yolların en iyisindedir.

Genç arkadaşlarımız:

İnsanlığın bütün elemeleri, acıları, vatanın bütün sıkıntıları ve düşünceleri üstünde herkeşe, bütün dünyaya ümit ve neşe vermek için gümbüz ciğerlerimizin kuvvetli nefesle haykırınız: Yaşasın gençlik.

Sizin kudretli varlığınız ve temiz ahlâkınızda vatanın sağlam geleceğini her zaman söylemiş olan Büyük Atatürk'ün şanlı adını candan saygı ve sevgi duygularınızla göklere yükseltiniz.

Fransızlar Cezayirde iki İngiliz tayyaresini denize indirdiler

Vişi 20 (A.A.) — Burada neşredilen bir tebliğde, dün bir İngiliz deniz tayyaresinin Cezayir sahilleri üzerinde uçuş yaptığı sırada Fransız tayyareleri tarafından denize inmeğe mecbur edildiği ve bir İngiliz muhrubinin müdahalesine rağmen, ikinci bir İngiliz tayyaresinin de aynı sularda düşürüldüğü bildirilmektedir.

Bir İngiliz gemisi battı

Londra 20 (A.A.) — Büyük bir yolcu gemisi olan 16.130 tonluk 'Empress of India' gemisinin battığı bildirilmektedir.

Scharnhorst muhtemelen Wilhems hafende hâlâ tamirde bulunmaktadır. O sıralarda yaralanmayan yalnız Prinz Eugen idi.

Bunu müteakib, İngilizlerin Rusyaya olan deniz nakliyatını darbelemek maksadile yani Murmansk limanına olan şimal Buz denizi kımal yolunu kesmek için Trondheim limanına kaydırılan Almanların Bismark sınıfı 35.000 tonluk Von Tirpitz muharebe gemisi ile bir cüb zirhisi ve Prinz Eugen kruvazörü burada bir taarruz birliği halinde teşkil edilmiş bulunuyorlardı.

Kısa bir zaman evvel Prinz Eugen kruvazörü bu sularda Frident isimindeki bir İngiliz denizaltı gemisi tarafından torpido yararı almış olduğundan tamir edilmekte olduğu söyleniyordu. Bu defa belki tecrübe maksadile, belki de Almanyaya avdet maksadile hareket etmiş olduğu sırada yeniden yaralanması ve bu keyfiyetin İngiliz hava üslerinden oldukça uzak sayılabilecek bir mesafede vuku gelmesi kaydedilmeye değer bir hâdisedir.

Prinz Eugen, Admiral Hipper sınıfından 10.000 ton mai mahrecinde, 8 tane 20,3 santimetrelilik, 12 tane 10,5 santimetrelilik top, 12 tane 53,3 santimetrelilik torpido kovani ve 3 tayyare taşıyan 32 mil süratinde 1940 ta yapılmış bir ağır kruvazördür.

Alman hususî tebliği

Kerç'te 3 Sovyet ordusu yok edildi 149,256 esir alındı

Berlin, 19 (A.A.) — Ofi: Kerç yarımadasında biten çarpışmalar esnasında, Alman ve Rumun kıt'aları üç Sovyet ordusunu yok etmişler ve Alman umumî karargâhı tarafından neşredilen hususî tebliğde de bildirildiği üzere 149.256 esir almışlardır.

Berlin, 19 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Düşmanın Kerç adasında kalan son kuvvetlerinin yok edilmesi çok yakındır.

Harkof bölgesinde düşmanın yeniden yaptığı şiddetli hücumları püskürtülmüştür. Dünkü gün düşmanın 80 tankı tahrib edilmiştir. Alman hava kuvvetleri bundan başka daha 31 tankla 500 den fazla her çeşid arabayı harb dışı bırakarak düşmanın zorlu vasıtaları bakımından kayıplarını harbin başından beri 447 ye çıkarmışlardır. Doğu cephesinin orta ve şimal kesimlerinde yapılan muvaffakiyetli Alman mevzii hücumları esnasında merkez kesiminin gerilerinde kuvvetli bir bolşevik çetesi yok edilmiştir.

Laponyada Alman kıt'aları hudud bölgesinde cereyan eden şiddetli muharebelerde iyi neticeler almışlardır. Düşmanın mukabil taarruzları püskürtülmüştür.

Kola yarımadası sularında büyük bir taş bombaların öyle kuvvetli bir isabetlerine maruz kalmıştır ki kaybedilmiş sayılabilir. Mourmana karşı yapılan hava taarruzları liman bölgesinde çok büyük hasarlar yapmıştır. Hava savaşlarında Sovyetler 13 ü Hürrikan olmak üzere 45 uçak kaybetmişlerdir.

Sovyet tebliği

Moskova, 19 (A.A.) — Sovyet gece yarısı tebliği:

18 Mayısta, Harkof kesiminde kuvvetlerimiz taarruzi hareketlerde bulunmuş ve ilerlemelerine devam etmişlerdir.

Kerç yarımadasında, çarpışmalar Kerç şehri civarlarında devam etmiştir.

Büyük tark muharebeleri

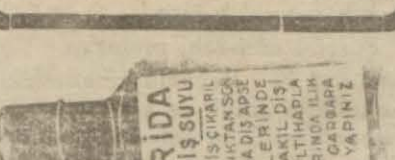
Moskova, 19 (A.A.) — Harkof cephesinde tank çarpışması devam etmektedir. Almanlar elde edebildikleri bütün tankları, Rusların sokulmağa muvaffak oldukları kesimlere atmakta, Rus taarruzunu durdurabilmek için bütün emniyet ve itimadlarını tanklar üzerinde toplamaş bulunmaktadırlar. Şiddetli bir karşılık taarruzunda 5 kilometrelilik bir tepeye 150 tank salmışlardır. Von Bock, başka bir kesime, birbiri ardınca sırasile 100, 80 ve 50 tanktan mürekkebe kuvvetler göndermiştir.

Pek yakında ŞARK

sinemasında: Cinsî cazibe (Sex-Appeal) kraliçesi

MARİKA RÖKK Cidden tekrar görülmeğe şayan KORA TERRY

Filminde

Son Posta Matbaası: Nesriyat Müdürü: Çihad Baban SAHİBİ: A. Ekrem UŞAKLIOĞLU

SİVASET ALEMİNDE

Madagaskarın akıbeti

Fransızlara aid Madagaskar adasının Japonlar tarafından işgaline tekaddüm etmek beyanile İngilizler buraya birkaç gün evvel asker çıkardılar. Adanın şimal ucundaki ehemmiyetli askeri nokta bu suretle ele geçirildi. Şimdi de dahile nufuz edip başlanan ameliyenin itimamına uğramaktadırlar.

Madagaskar adasının İngilizler tarafından işgali İngiliz menfaatleri bakımından muvafık bir harekettir. Fakat bir Japon istilasını önlediği iddiası bugün için kabul edilemez. Çünkü henüz yeni ele geçirilmiş olan Batavya gibi üs sayılabilecek mühim bir merkezden (6000) kilo metre mesafededir. Bugünden yarına bir Japon taarruz ve istilâ tehlikesine maruz bulunmayan Madagaskar adasının İngiltere nazaretinde ehemmiyetli, Afrika müstemleke yollarına karşı onayabileceği setir ve himaye rolüdür.

Bu ada, İngiltereye aid birçok noktaların merkezinde bulunmaktadırlar. Bu noktalar, Madagaskar adasını, bir daire halinde ve 500 ilâ 600 deniz millik mesafeden kuşatmış bulunmaktadırlar. Bu noktalar şunlardır:

Şimali garbide Zengibar; şimalde Seyşel adaları, şarkta Moris adası, cenubu garbide ise Parnat. Şu vaziyet, Fransızlara aid olan bu adanın İngiliz müstemlekeleri ile çevrili ve abluka edilmiş bir halde bulunduğunu göstermekte kâfidir. Bu dairenin haricinde ve daha uzak bir mesafeden gene İngiltereye aid bir takım üsler, bu birinci kavsiğün.

İngiliz Başvekil muavini harb vaziyetini anlatıyor

Londra, 19 (A.A.) — Başvekil muavini Atlee, bugün Avam Kamarasını açmış ve şu demette bulunmuştur:

Hindistandaki kuvvetlerimizi arttırmak için elimizden geleni yapıyoruz. Japonya'nın Hindistana hücum edeceği henüz kesin olarak bilinmiyor. Japonya belki Avustralyaya hücum edecektir. Eğer Avustralyaya karşı tehlike hâlâ mevcutsa Mercan denizindeki muharebe buna çok tesiri bir engel teşkil etmiştir. Eğer Japonlar Avustralyaya hücum edecek olurlarsa şiddetle karşılanacaklardır. Uzakşarktaki her noktaya oranın icab ettirdiği nisbette kuvvet tedarik etmemiz elbette imkânsızdır. Havalarda, denizde ve karada kudretimizi tekrar bulacağımız ana kadar, sıkı durmalıyız.

Rusyaya yardım

Atlee, bundan sonra Avrupadan bahsederek Rusları övünüş ve sözlerine şöyle devam etmiştir:

Rusyaya malzeme verme programını idame ediyorum. Bu iş kolay değildir. Mourmansk tariki ile deniz yolu çok güçtür. Bunu yapmak için deniz ticaret filomonuz ve donanmanın büyük gayretler sarfetmeleri lâzımdır. Rus mütefakillerimize yardım için mümkün olan her şeyi yapmağa devam etmenin muhtatları ne olursa olsun yolunda hareket ettirilmeye devam edeceğiz.

Sözde batı cephesi hakkında kehanette bulunmayacağım. Bu imkân gerek bizim gerek Alman başkumandanlığının akımızdadır.

Deniz nakliyatı

Deniz nakliyatı devamlı endişemizi teşkil etmektedir. Her hareket nakliye meselelerine bağlıdır. Ne kadar hüsnüniyet sahibi olsak istediğimiz yere istediğimiz anda her zaman kuvvet gönderemeyiz.

ci bir çemberle çevrelemiş bulunuyorlar. Bu noktalar da şunlardır: Aden, Seylân ve Avustralyanın cenubu garbisinde bulunan Ferman-tel-adası. Bu noktalardan Madagaskarı çevreleyen İngiliz müstemlekelerine kadar olan mesafe ne ise, bunlardan Madagaskara kadar olan mesafe, aşağı yukarı birbirinin ayıdır.

Japonların bu adaya karşı bir hareket yapabilmeleri için, her biri hususî bir ehemmiyetle tahkim edilmiş olan bu İngiliz istinad mevzelerinden bir kısmını iskat e'meleri lâzımdır. Çünkü ada, yukarıda da tasvir ettiğimiz gibi birbirini içinde iki dairenin ortasında bulunmaktadırlar. Demek ki Madagaskar adası, İngiliz kuvvetleri tarafından harice karşı himaye edilmek üzere değil, fakat İngiltere tarafından istifadesi çok ehemmiyetli halz bir deniz yolunun ve mühim bir deniz sahasının emniyeti bakımından işgal edilmiştir. Bu deniz Hind denizi olduğuna göre bunun başlıca ana müdafası istinad noktaları Afrika ile Avustralya ve bir de Afrikanın cenub noktasındaki Kap arazisidir. Böylece Hind denizi bir taraftan Aden - Kap - Avustralya ve Avustralya - Aden müsteslinin içinde kalmış oluyor. Aden - Kap mesafesi takriben (7.8) bin, Kap - Avustralya (9) bin, Avustralya - Aden ise (12) bin kilometredir. Büyük İngiliz İktisad faydaları için dört bir taraftan çevrelenen bu deniz ve bu menfaatlerin ortasında, bu menfaatlere yabancı bir ada bırakılmazdır. Madagaskarın mukadderatını onun bu coğrafi durumu tayin etti

★★

İngiliz adalarına yeni Amerikan kıt'aları geldi

Londra, 19 (A.A.) — Şimdiye kadar eşi görülmeyen en kuvvetli kafilerden biri ile Atlantik Okyanusunu aşan binlerce Amerikan askeri hiçbir kayıp vermeksizin şimali İrlanda limanlarından birine ulaşmıştır. Bunlar Amerikan ve İngiliz deniz birlikleri tarafından korunan 20 kadar büyük deniz taşıtı ile gelmişler ve yol boyunca bir tek düşman denizaltısına bile rastlamamışlardır.

Camcı ustası aranıyor
İzmirde şişe fabrikasında çalışmak üzere birkaç tane camcı ustasına ihtiyaç vardır. Talib olanların İstanbulla Divanyolunda 79 numarada Bay Resul Rahmaniye müraعاتları.

Koşun... Görün...
Dünya komikleri müsabakasını
Millî Alemdar'da
Hakikaten harikalı
3 Ahbab Çavuşlar
Altın Arıyıcıları...
Kazandı.
Bu zafer şerefine
BİR HAFTA DAHA
gösteriliyor.
Ayrıca:
Başlı başına film
KEŞİF ALAYI
ERROL FLAYNN
Koşun... Görün...

Koşun... Görün...
Dünya komikleri müsabakasını
Millî Alemdar'da

Koşun... Görün...
Hakikaten harikalı
3 Ahbab Çavuşlar
Altın Arıyıcıları...
Kazandı.
Bu zafer şerefine
BİR HAFTA DAHA
gösteriliyor.
Ayrıca:
Başlı başına film
KEŞİF ALAYI
ERROL FLAYNN
Koşun... Görün...

Yarın Akşam İPEK'te
DENİZ ARKADAŞLARI
NANCY KELLY - JOHN HALL

19 Mayıs bayramı heyecanla kutlandı

Kız talebe dün Fener stadında jimnastik hareketleri yaparken

Erkek talebe dün Fener stadında jimnastik hareketleri yaparken

(Baştarafı 1 inci sayfada)

başlanmış ve bu anda bütün fabrikalar ve lokomotifler düdüklarını çalmak suretile bu tarihi anı selâmlamışlar ve halk Atatürk'ün ve Onun emrinde şeref ve istiklâl için canlarını feda etmiş olan şehidlarımızın hatıralarını taziz etmişlerdir. Saat 7.45 te başlarında Maarif Müdürü ve muavini olduğu halde bütün yüksek okullarla, lise, orta okullar talebelerinden seçilmiş bir heyet bütün Türk gençliğinin, bütün Türk milletinin tek bir kalb birliği ve bağlılığı ile tevccüh etmiş bulunduğu Atatürk'ün muvakkat kabrini ziyaret ederek Ebedî Şefin manevî huzurunda eğilmiş ve kabre bir çelenk koymuşlardır.

Millî Şef

Saat 9.30 da da Millî Şefimiz İsmet İnönü Atatürk'ün muvakkat kabrini ziyaret ederek burada kendilerine intizar etmekte bulunan Büyük Millet Meclisi Reisi Abdülhalik Renda, Başvekil Dr. Refik Saydam, Genel Kurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmak, Vekiller ve Parti genel sekreteri ile birlikte Ebedî Şefin huzurunda 5 dakika süren bir tazim vak fesinde bulunmuşlar ve kabre bir buket koymuşlardır.

Atatürk'ün manevî huzurundaki bu tazim vakfesini müteakib Millî Şef stadi şereflendirmiş ve stadi dolduran on binlerce halk tarafından candan tezahürlerle karşılanmış ve Riyasetiçimhur bandosu İstiklâl marşını çalmıştır.

Nutuklar

Gençlik şeref tribünü önünde yerlerini aldıktan sonra bandonun İstiklâl marşı söylenmiş ve parti genel sekreteri Memduh Şevket Esendal Maarif Vekili Hasan Ali Yücel adına söylediği bir nutukla gençlik ve spor bayramını açmıştır. Gençlik adına bir mektebli kızın heyecanlı hitabesinden sonra bütün gençlik ve halk «Türk ulusu ve onun aziz ve Büyük Millî Şefi İsmet İnönü» adına üç defa «sağol» nidasiyle şeref tezahüründe bulunmuşlar ve gene hep birlikte «dağ başını düman almış» marşını söylemişlerdir.

Bayraklar Millî Şefe verildi

Bu esnada maraton kulesinin altından günlerdenberi atletlerimiz ta rafından elden ele ulaştırılmak suretile Erzurumdan ve Samsundan Ankara'ya getirilen bayrakları ellerinde taşıyan Ankara atletleri stada girerek yaşa sadaları ve alkışlar arasında şeref tribününe çıkmışlar ve bayrakları Millî Şefimize vermişlerdir.

İdman hareketleri

Türk milletinin Atatürk'e ve Millî Şefe karşı en içten bağlılığını birer tezahürü olan bu tezahüratı kız ve erkek okullar talebeleri Gazi Terbiye Enstitüsü ve Harb Okulu talebelerinin, beden terbiyesi mükelleflerinin yaptıkları idman hareketleri takip etmişlerdir. Gençlerimizin baştan sonuna kadar büyük bir muvafakiyetle başarmış olduğu bu idman hareketleri stadyomu dolduran elli bine yakın halkın istisnasız hepsinin takdirini toplamıştır.

«İnönü sağol!»

İnönü'nün elindedir. Gözlerimiz onun gözünde, can kulağımız onun sözünde, gönüllerimiz onun özündedir. İnönü Türk milletinin başında, İnönü Türk milletinin önündedir. Onun arkasından gidiyoruz. Onun dediğini yapıyoruz, onun gösterdiği yoldan yürüyoruz. O, bize doğruyu söylüyor, o, bizi doğru yola yürütüyor. Onu, en aydın bir bilinçle, onu en şaşmaz bir bulunçla dinliyoruz. Her sıkıntıya hep beraber göğüs gererek tarihi ve millî vazifemizi onun emrinde yerine getiriyoruz ve yeni vazifeler için onun yeni işaretlerini bekliyoruz. Her Türk, Türk milletine düşen ve düşecek ödevin bir parçasını ödemek için, üzücü, yorucu; yıpratıcı düşüncelerden içini temizleyip Büyük Şefinin, İnönü'nün parmağına gözünü dikmelidir. Herkes bilsin ki şimdiye kadar böyle yaptık, bundan sonra da böyle yapacağız.

Gençler,

Bütün bu sözleri söylerken gözlerim sizden ayrılmadı. Size bakarken Türk milletinin sizin gibi güzel yarınlarını, sizin bahtiyar geleceklelerini görüyoruz. Bu güven verici vasıtaları ahlakınızla, çalışmanızla, ruhta ve bedende sağlamlığınızla kazanıp devam ettireceksiniz. Bugün, Türk gençliği için iki kat bayram, iki kat tarihi gün olacak. Biraz sonra, baba yüreğiyle sizi çok seven ve sizi çok düşünen Büyük Şefinizi dinleyeceksiniz.

Sevgili Türk çocukları, Hepinize, bu tarihi gün ve tarihi bayramı sevinçle dolu göğsümün bütün sıcaklığı ile kutlarım.

İstanbulda

Gençlik ve spor bayramı dün memleketin her tarafında olduğu gibi şehrimizde de büyük merasimle kutlanmıştır.

Bütün şehir ve nakil vasıtaları bayraklarla donatılmış, halk ve mektepleriler sabahın ilk saatlerinden itibaren merasimin yapılacağı Fenerbahçe ve Beşiktaş Şeref stadlarını doldurmuşlardır.

Fenerbahçe stadında

Vilâyet adına merasimin yapılacağı Fenerbahçe stadyomu civarında esaslı emniyet tedbirleri alınmış, stadyomda izdihama meydan vermemek ve intizamı temin etmek üzere Altyol ağzında davetiyelerin kontrolüne başlanmış, davetiyesizler bırakılmamıştır. Okullar ve sporcular saat 9 dan itibaren önlerinde bayrakları olduğu halde millî şarkılar söyleyerek stada kendilerine ayrılan yerleri almaya başlamışlardır. Okullar 9.30 da tamamlanmışlardır. Programa göre merasime 9.50 de başlanması icab ederken beden terbiyesi tarafından mükellefler vakitinde sahaya getirilmesinden törenin başlaması gecikmiş ve kız ve erkek mektepliler ve seyirciler gayrimüsaide fena hava şartları içinde yarın saate yakın mükelleflerin gelmesini beklemişlerdir.

Merasim bayhoy

Merasime Vali ve Belediye Reisi, İstanbul Komutanı, Parti reisi, Maarif Müdürünün kız ve erkek talebe yi, sporcuları teftişle başlanmış, Vali mekteplilere ve sporcuların bayraklarını tebrik etmiştir. Müteakiben Atatürk büstüne çelenkler konmuş, bütün sporcular ve talebeler bir ağızdan İstiklâl marşını söylemişlerdir. Bu esnada meydana direğe bayrak çekilmiş, talebe ve sporcular bir geçid resmi yapmışlardır.

..... Mikrofon yok .....

Bu merasimi müteakib program mucibince Vali ile okullar ve beden terbiyesi teşkilatı namına iki genç tarafından nutuklar verilecekti. Ancak programın tatbikına memur olan beden terbiyesi müdürlüğü mikrofonu vaktinde hazırlanmadığından nutuklar söylenememiştir. Bundan sonra evvelâ kız, sonra erkek talebeler jimnastik hareketlerine başlamışlardır.

Mikrofon olmaması yüzünden okullar tarafından yapılan jimnastik hareketlerinden öğretmenler komuta vermekte müşkülât çekmişlerdir. Kız ve erkek talebeler yaptıkları beden hareketleri çok güzel olmuş ve devamlı alkışlarla takdir edilmiştir. Jimnastik hareketlerinden sonra Vali bu ders yılı içinde mektep müsbakalarında birincilik kazanan talebelere kupalarını dağıtmış ve merasime nihayet verilmiştir.

Şeref stadındaki merasim

İstanbul ve Beyoğlu cihetindeki ortaokulların erkek ve kız talebeleri de sabah saat 9 da önlerinde bando ve bayrakları olduğu halde Şeref stadına gelmişlerdir. Saat 9.30 da Beşiktaş kaymakamı, mahalli komutan, Parti ve Halkevi reisleri stadyomda toplanan talebeyi tebrik ve bayraklarını tebrik etmişlerdir. Bun

NEVROZİN

Baş, diş, nezle, grip, romatizma

Nevralji, Kırıklık ve Bütün Ağrılarınızı Derhal Keser.

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

Kıyasıya para harcıyanlar

(Baştarafı 3/1 de)

devrin şartlarına istihale edememesinden de ileri gelebilir. Şu son nokta üzerinde fikrimi biraz daha açayım.

Para, malûm olduğu üzere, ister altın ister kâğıd olsun, nihayet itibari bir mübadele vasıtasıdır. Ve normal zamanlarda bir memlekette bu vasıtaya olan ihtiyaç, mevcut para yekünüle iktisadîların tedavül süratı dedikleri faktörün hasılı darına müsavidir. Paranın tedavül süratı de istihale ile istihlak arasındaki mütevazın artım nisbetine tâbidir. Meselâ bir lira günde kaç el değiştirirse, mübadele vasıtası olarak kuvvet ve kıymeti o nisbette artmış olur. Farzediniz ki, bir beş liralık günde yüz elden geçmektedir. Bu beş liranın mübadele kıymet ve kuvveti haddi zatında $5 \times 100 = 500$ lira olmuş olur. Çünkü beş lira yüz defa mübadeleye vasıtalık etmiş ve bu nisbettteki paraihtiyacı tatmin etmiştir. Bundan dolayıdır ki normal zamanlarda tedavüldeki para yekününu artırmaksızın, sırf iktisadî mübadeleleri kolay-

laştırmak ve inkişaf ettirmek suretile muayyen bir para yekünüle çok geniş ihtiyaçları karşılamak mümkün olur.

Halbuki harb devrinde bir kısım vatandaşlar, iktisadî manada, müstahsil rolünden çıkıp ta müstehlik bir zümre teşkil edince; istihsal ile istihlak arasındaki tevâzün tabiatile bozulmakta ve bu nisbette de paranın tedavül süratı azalmaktadır. Eskiden beş lira günde yüz el değiştirirken, şimdi meselâ elli el değiştirebilmekte ve binâenaleyh beş liranın mübadele kuvveti beş yüzden iki yüz elliyeye düşmektedir. Buna nükabil, beş liranın nominal kıymeti ise hâlâ eskisi gibi $5 \times 100 = 500$ olarak devam etmektedir. Elimdeki beş lira mübadele vasıtalığı kuvvetinden elli ünite kaybettiği ve fiilen kıymetçe iki buçuk liraya düştüğü halde, normal zamandaki gibi, gene beş lira olarak tedavül etmektedir. Şu kıymet eksikliği kemmiyetle karşılamak zorunda olan devlet, yeniden para çıkardıkça vaziyet bir fasid devre halini alıyor.

İşte şu hal, enflasyon yapılmaya dahi, başlı başına memlekette nominal bakımdan bir para çoğluğu ve bir kazanç bolluğu yaratmaktadır. Paranın tedavül süratının eksikliği, memlekette para ihtiyacını da o nisbette eksiltmekte ve fakat, diğer taraftan, aynı paranın nominal kıymetini muhafaza etmesi de para ihtiyacının eksikliği nisbetinde para bolluğu vücuda getirmekte; herkes nominal bakımdan çok kazanır ve çok sarfeder görünmektedir. Gayet tabiidir ki, bol olan şey çok sarfedilir. Ve ekseri insanlar muvakkat ve geçici bir bolluk içinde hesabısızca harcarlar.

3 — Hâdisenin üçüncü bir sebebi de kolay ve anormal kârlardır. Bence iki evvelki sebepten ileri gelen hesabısız harcamalara kanunî otoriter tedbirlerle tamamilen karşı gelinemez ve bu temayül kökünden kazanamaz. Nitekim otoriter tedbirlerin fevkalâde şöretine rağmen, Almanyada bile karşı gelinemiştir. Dedğim gibi, parayı harcama ve mala takma hevesi bugün Almanyada da var. Çünkü bu sebepler harb havasının doğurduğu tabii şeylerdir.

G. O.

